

SISUKORD

1	Sissejuhatus	2
2	Detailplaneeringu lähtedokumendid	2
3	Prügila asukohavalik ja teeninduspiirkonna kujunemine.....	3
4	Prügila ümbruse keskkonnaseisundi kirjeldus, sh:	4
4.1	Geoloogiline ehitus ning põhjavee reostuskaitstus	4
4.2	Põhja- ja pinnavee seisund ning seire	6
4.3	Keskkonnakaitseliselt olulised objektid	7
5	Detailplaneeringu eesmärk ja vajadus.....	10
6	Detailplaneeringu seose teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega	13
7	Detailplaneeringu planeerimisettepanek	14
7.1	Planeeritava alal seosed külgnevate aladega.....	14
7.2	Olemasoleva olukorra kirjeldus	15
7.3	Ülevaade prügilale planeerimisele esitavatest nõuetest	16
7.4	Planeerimiselahendus	18
7.5	Krundi jaotus	21
7.6	Ehitusõigus ja olulisemad arhitektuurinõuded ehitistele.....	21
7.7	Kujud ja tuleohutus	22
7.8	Tee maa-alad ja liikluskorraldus	22
7.9	Haljastus ja heakord	23
8	Tehnovõrkude paigutus ja tehnovarustus.....	23
8.1	Veevarustus ja kanalisatsioon	23
8.2	Sadeveed	24
8.3	Nõrgvee kogumis- ja puhastussüsteem	24
8.4	Soojavarustus	26
8.5	Elektrivarustus.....	27
9	Servituudid, kinnisomandi kitsendus	27
10	Planeeringu rakendamisega kaasnev keskkonnamõju	27
11	Muudatused seirevõrgustikus.....	28
12	Detailplaneeringu rakendamistoimingud	29
13	LISAD	30
13.1	Detailplaneeringu algatamisotsus.....	30
13.2	Detailplaneeringu lähteülesanne	31
13.3	Detailplaneeringu algatamisest RMK teavitamine.....	33
13.4	Seiskoha küsimine Keskkonnaametilt KSH algamise/mittealgatamise kohta	34
13.5	Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni seiskoht KSH algatamise kohta	37
13.6	Keskkonnaameti otsus KMH aruande heakskiitmise kohta	38
14	JOONISED.....	44
14.1	DP-1 Asendiplaan	44
14.2	DP-2 Tugijoonis	44
14.3	DP-4 Põhijoonis	44

1 Sissejuhatus

Käesoleva detailplaneeringu tellijaks on Torma prügila lepinguline käitaja OÜ Amestop. Planeeringuala ala hõlmab Torma vallas Võtikvere külas Torma vallale kuuluvat Torma prügila territooriumi ning RMK Jõgevamaa Metskonnale kuuluvat metsamaad.

Planeeringu eesmärgiks on kinnistu piiride määramine, sihtotstarbe muutmine, tehnovõrkude ja – rajatiste asukoha määramine, liikluskorralduse lahendamine, haljastuse ja heakorra põhimõtete määramine, keskkonnatingimuste seadmine ja servituutide vajaduse määramine ning territooriumi jagamine erineva jäätmekäitlusala funktsionaalsuse alusel käitlusaladeks.

2 Detailplaneeringu lähtedokumendid

Planeeringu lähtedokumentideks on Torma Vallavolikogu 16. detsembri 2008.a. otsus nr 272 „Detailplaneeringu koostamise algatamine ja lähteülesande kinnitamine“. Otsuse aluseks on vastavasisuline 14. novembril 2008.a. registreeritud OÜ Amestop avaldus.

Lisaks eelnimetatud otsusele on käesoleva detailplaneeringu koostamisel arvestatud järgmiseid õigusaktide ja planeeringutega:

- Planeerimisseadus
- Jäätmeseaduse
- Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
- Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded
- Torma valla üldplaneering, ehitusmäärus, jäätmekava
- Ida-Eesti Jäätmekava (eelnõu)
- Maa-ala geodeetilised mõõdistused M 1:500

Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §6 lõike 1 punkti 23 kohaselt kuulub üle 25 000 tonnise üldmahuga prügila püstitamine olulise keskkonnamõjuga tegevus. Sama seaduse §33 lõike 1 punkti 1 kohaselt tuleb eeltoodud tegevust ettevalmistava strateegilise planeerimisdokumendi rakendamisega kaasnevate oluliste keskkonnamõjude hindamiseks läbi viia keskkonnamõju strateegiline hindamine. Samas tuleb arvestada, et Torma prügila laiendamise aluseks on kehtestatud Torma valla üldplaneering ning selle rakendamisel kaasnevate keskkonnamõjude hindamiseks on juba teostatud strateegiline hindamine. Lisaks viidi paralleelselt käesoleva detailplaneeringuga OÜ Amestop keskkonnakompleksloa muudatuse taotluse keskkonnamõjude hindamine, millega käsitleti ka prügila laiendamisega kaasnevaid mõjusid.

Eeltoodust tulenevalt küsis Torma Vallavalitsus täiendavat seisukohta Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonilt (endiselt Jõgevamaa Keskkonnateenistuselt) täiendava keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta. Saadetud vastuse kohaselt ei olnud täiendava hindamise teostamine vajalik, kui OÜ Amestop keskkonnakompleksloa taotlusele teostatav keskkonnamõjude hindamine käsitleb piisava põhjalikkusega prügila territooriumi laiendamisega kaasnevaid aspekte (täpsemalt vt. Lisa 13.3). Seetõttu on lisatud käesoleva detailplaneeringu seletuskirja peatükki 10 väljavõtte kompleksloa taotlusele tehtud KMH-st.

Eeltoodust tulenevalt ei algatanud Torma Vallavolikogu detailplaneeringule keskkonnamõju strateegilist hindamist, vaid otsustas, et lähtuda tuleb OÜ Amestop keskkonnakompleksloa taotlusele teostatud hindamise aruandest.

3 Prügila asukohavalik ja teeninduspiirkonna kujunemine

1990-ndate aastate alguses alustati mitmete uute jäätmete ladestuskohtade planeerimist Jõgeva maakonda. Väljakujunenud jäätmekäitluspõhimõtete kohaselt läheneti prügila vajadusele ja asukohale väikeste regioonide põhiselt ning nii võib lugeda Torma prügila alguseks 1991. aastat, mil teostati Kommunaalprojekti poolt Lembitu kolhoosi ja Mustvee linna prügiväljakute uurimistöid. Prügila teeninduspiirkonnaks planeeriti Mustvee linna ning Torma, Raja ja Avinurme valdu, kus elas kokku ca 9600 elanikku. Prügila rajamise juhtimise võttis enda peale Torma vald.

1996.a. koostati AS Kobras poolt prügila eelprojekt ning väljavalitud asukohtadele teostati asukohavaliku keskkonnaekspertiisi keskkonnaekspert Juhan Ruut poolt teostatud ekspertiisi kohaselt osutus parimaks asukohaks tänane Torma prügila asukoht. Prügila rajamise riigipoolse rahastamise saamiseks muutus oluliseks, et planeeritav objekt oleks regionaalne ehk siis teenindaks suuremat piirkonda. Seetõttu kaasati edasisse arendusse ka Lohusuu, Saare, Kasepää ning Pala vald. 1997.a. kevadel alustati AS Kobras poolt prügila ehitusprojekteerimisega. 19.08.1997.aastal anti Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 627-k prügila maa Torma valla munitsipaalomandisse ning sügisel teostati juba esimesed ettevalmistavad tööd, rajati juurdepääsutee ning kuivendati maa-ala.

1998.a. AS Maves poolt teostatud „Prügilate üleriigiline asukohava” kohaselt oli Torma prügila määratud kohalikuks tarbeks, mille aastane ladestusmaht on ca 2500 t/a. 1998. aastal alustati prügila ehitustöid Torma valla ning Keskkonnafondi vahenditega (planeeritav teeninduspiirkond on märgitud Joonisel 3-1. sinise ringiga).

Samal ajal alustati teiste valdade ning Jõgeva Maavalitsuse keskkonnaosakonnaga tõsisemat arutelu projekti kaasrahastamise ning prügila opereerimisalternatiivide üle. 1998.a. sügisel otsustati alustada omavalitsuste vahelisi läbirääkimisi äriühingu moodustamiseks. 2000. aasta novembris toimunud omavalitsuste nõupidamisel avaldamised suurem osa piirkonna omavalitsustest toetust Torma prügilale ning nõustusid osalema prügilat haldavas äriühingus. Koostööd teha soovivate omavalitsuste arvuks oli tõusnud 12-ni. Probleemina tuvastati töötavate vanade prügilate olemasolu, mille haldamisega tegelevad omavalitsused (näiteks Jõgeva ning Põltsamaa piirkonnas). Samal koosolekul otsustati moodustada Torma prügila majandusmudeli väljatöötamiseks töögrupp, kuhu kuulusid Torma valla, Jõgeva linna, Mustvee linna, Avinurme valla ning Jõgevamaa keskkonnateenistuse esindajad. Sama aasta detsembris toimunud ühisnõupidamisel jõuti järeldusele, et niikaua kui vanad prügilad on avatud, Torma prügilasse jäätmeid ei tooda. Seetõttu lõppesid läbirääkimised ka ühise äriühingu loomiseks ning Torma vald alustas operaatorettevõtte otsimist.

Selleks hetkeks oli prügila praktiliselt valmishitatud ning kokku investeeritud ca 4 milj.kr. Prügila planeeriti avada juulis 2001.a. Eeldades prügila projekteeritust väiksemat ladestusintensiivsust, ehitati välja ainult 0,6 ha suurune ladestusala. Prügila kohaliku tähtsust rõhutas ka 2002.a. Riigi Jäätmekava, mille kohaselt oli Torma prügila teeninduspiirkonnaks määratud Ida-Jõgevamaa ning Ida-Virumaa lõunaosa (määratud teeninduspiirkond on märgitus Joonisel 3-1. punase joonega).

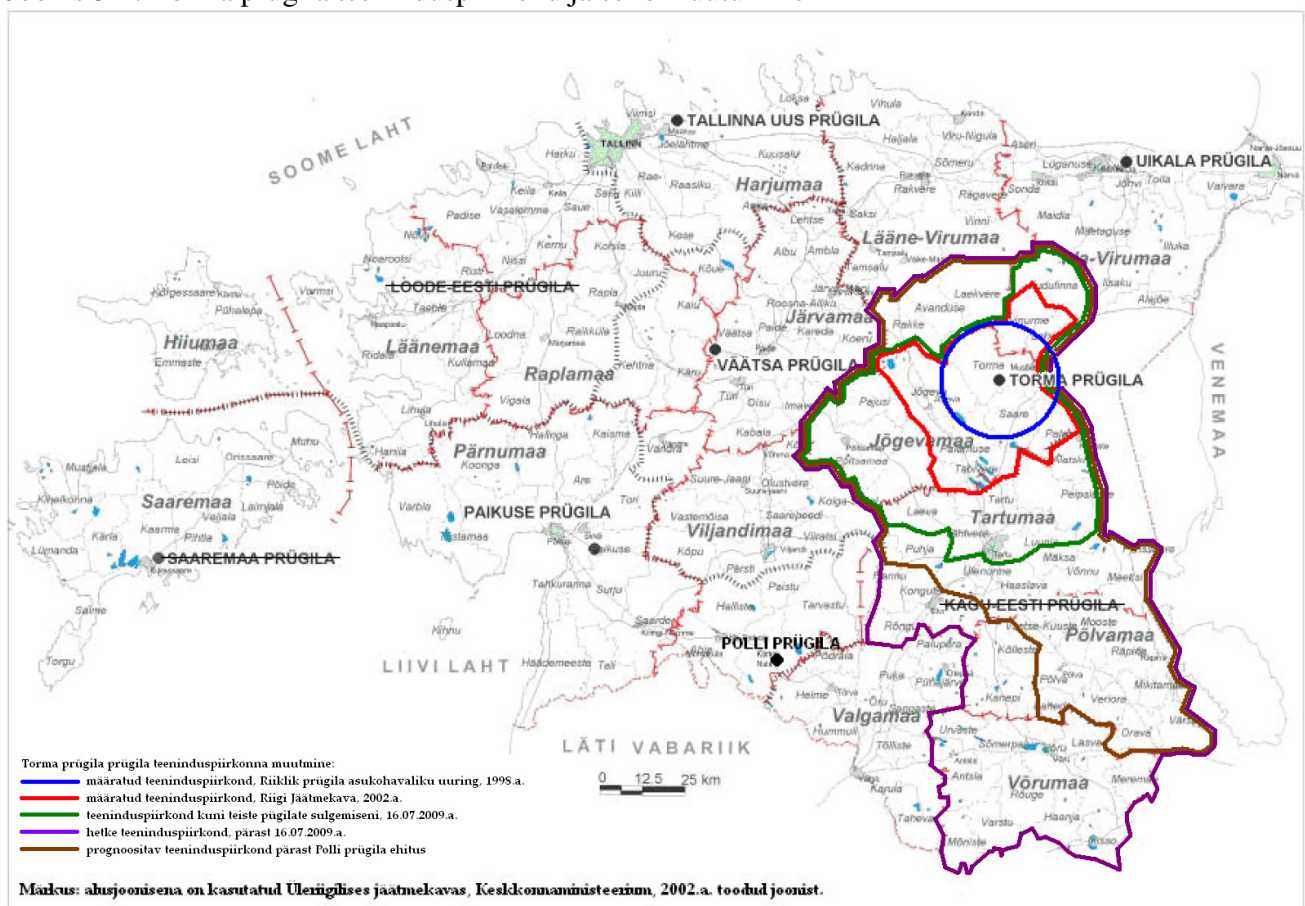
Torma prügila operaatori leidmiseks peeti läbirääkimisi mitmete jäätmekäitlustevõtete ja hinnapakkumised esitasid AS Ragn-Sells, AS SAB ning OÜ Amestop. Otsustamise aluseks oli pakkuja poolt esitatud ühe tonni tavajäätmete vastuvõtuhind ning parima pakkumise tegi OÜ Amestop, kes on tänaseni Torma prügila operaator.

Pärast 2001-2003.a. toimunud keskkonnanõuetele mittevastavate prügilate sulgemise „esimest lainet”, mil suleti kõik Jõgevamaal töötanud väikeprügilad, suurenes ka Torma prügila teeninduspiirkond. Kuni

2009.a. 16-nda juulini teenindas prügila põhimõtteliselt kogu Jõgevamaad ning osaliselt Ida-Virumaa lõuna- ning Tartumaa põhjaosa (teeninduspiirkond on märgitud Joonisel 3-1 rohelise joonega).

Suurimaks muudatuseks Eesti tavajäätmete käitluses oli 2009.a. 16. juuli, mil suleti kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad, milliseid Kagu-Eestisse oli jäänud kolm: Tartumaal Aardlapalu, Põlevamaal Adiste ning Võrumaal Räpo prügila. Pärast nende sulgemist suurenes Torma prügila teeninduspiirkond kolmekordseks ning aastas ladestavate jäätmete kogus kümnekordseks segaolmejäätmete osas 8 000 tonnilt ca 80 000 tonnini. **Hetkel on Torma prügila ainukeseks tavajäätmete prügilaks Kagu-Eestis** (hetke teeninduspiirkond on märgitud Joonisele 3-1 lilla joonega).

Joonis 3-1. Torma prügila teeninduspiirkond ja selle muutumine

4 Prügila ümbruse keskkonnaseisundi kirjeldus, sh:

4.1 Geoloogiline ehitus ning põhjavee reostuskaitstus

Torma vald jääb üldgeoloogiliste uuringute põhjal Siluri ja Devoni ladestute avamusalade piirile. Torma valla lääneosas ja keskosas moodustavad pealiskorra ülemise osa Siluri ladestu Raikküla ja Juura lademed. Raikküla lademe moodustavad lubjakivi ja dolokivi, Juuru lademe lubjakivi ja mergel. Siluri ladestu kivimite paksus on suhteliselt väike, kiht kiildub välja ida suunas.

Prügilas on teostatud geoloogilisi uuringute kohaselt ¹ on maa-ala pindmiseks kihiks täise (kiht 1) või muld (kiht 2). Täite paksuseks on hinnatud 0,4 -1,4 meetrit. Täide koosneb enamasti mullaga segunenud moreenist, kus kohati esineb ka kruusa. Mullakihi paksus on 0,25 -0,5 meetrit. Muld on kohati turvastunud.

Mulla täite all lamab plastne savimöllumoreen (kiht 3). Maapinnast on kihi pinna sügavus 0,25-1,65 m (kihi absoluutkõrgus on 40,05-40,25 m). Kihi paksus on 0,85-2,10 m. Moreeni kruusa ja veeritse sisalduseks on visuaalselt hinnatud 15-25%. Moreenis esineb üksikuid rahne. Moreen sisaldab veeküllastunud liiva ja kruusa vahekihte. Värvuselt on moreen beež.

Plastse moreeni all, maapinnast 1.70-2,60 m sügavusel (absoluutkõrgus 37,95-39,40 m), algab kõva savimöllumoreen (kiht 4). Paksuses läbiti uuringute käigus puurimisega moreeni 2,80-4,30 m. Moreen sisaldab ülaosas kohati plastseid vahekihte, muidu on moreen tihe ja kõva ning muutub sügavuse suunas järjest tihedamaks. Värvuselt on kõva moreen hallikaspruun.

Aluspõhjakiivimite lasumise sügavusele hinnangu andmiseks on kasutatud prügila asukohale kõige lähema geoloogilise uuringupuurkaevu andmeid, mis kajastab piirkonna geoloogilist ehitust kuni aluspõhjakiivimiteni:

- Puurkaevu passi nr 758
- Asukoht: Torma vald, Võtikvere, Mustveest 5 km W, Mustvee jõe paremkaldal

GEOLOOGILINE LÄBILÕIGE

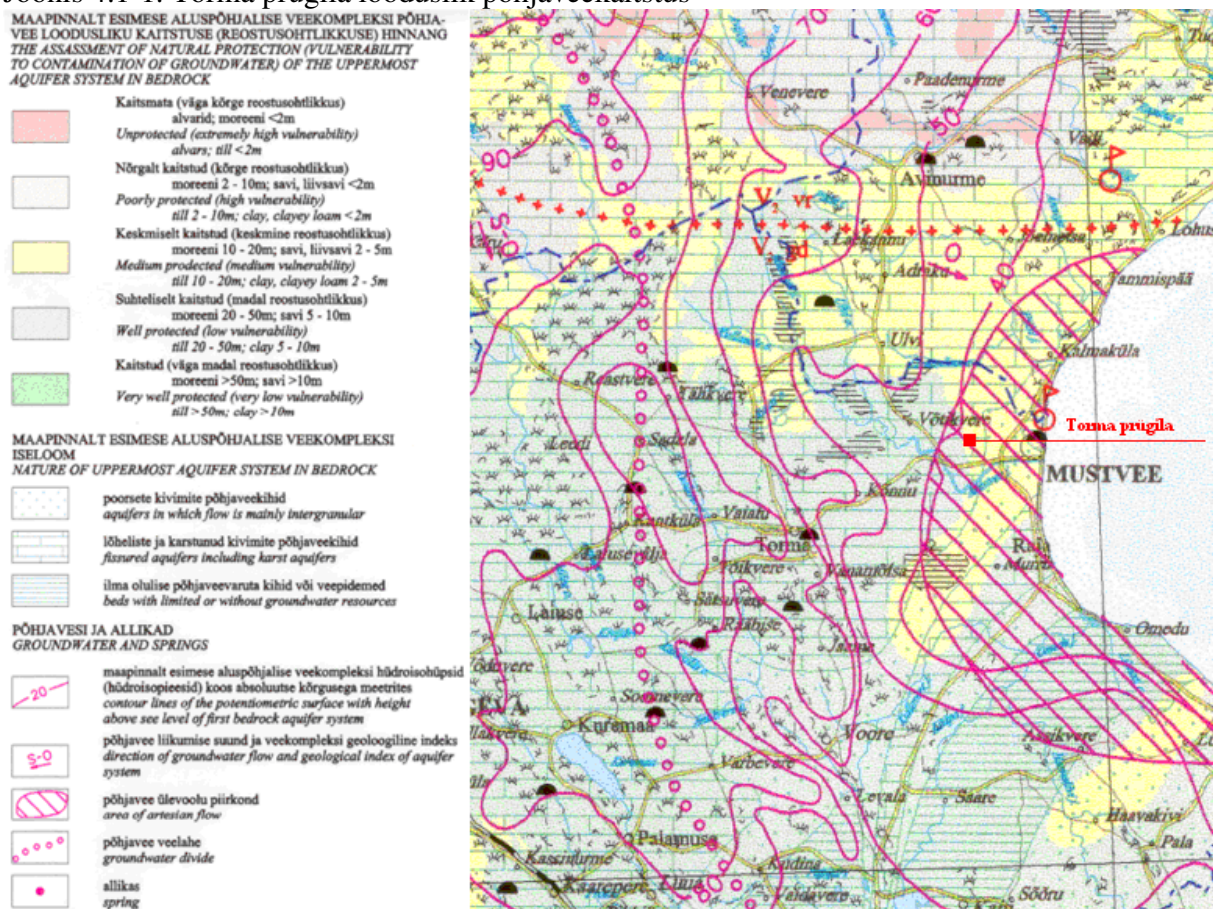
Nr.	Litoloogiline kirjeldus	Geol. indeks	Kihi algus ja lõpp	
1.	liivsavimoreen	gQ _{III}	0,0	25,0
2.	dolomiit	O ₃ prg	25,0	34,5
3.	lubjakivi ja dolomiit	O ₃ prg	34,5	66,6
4.	mergel lubjakivi vahekihtidega	O ₃ vr	66,6	76,3
5.	kavernoosne dolomiit	O ₂₋₃ nb	76,3	95,5
6.	dolomiit	O ₂₋₃ nb	95,5	101,5
7.	kavernoosne dolomiit	O ₂ rk	101,5	110,3
8.	savikas dolomiit	O ₂ kl	110,3	120,0

Põhjavee reostuskaitstuse seisukohalt on prügila ja jäätmekäitluse puhul oluline loodusliku barjääri paksus ja pinnase filtratsiooni moodul. Vastavalt heitvee veekogusse või pinnasesse juhtimise nõuetele on defineeritud:

- ✓ Kaitsmata põhjaveega alad – karstialad, alvarid, mille pinnakatte paksus on alla 1 m, alad, mille pinnakate on alla 2 m paksune moreen filtratsioonimooduliga 0,01-0,5 m/d ja alad, mille pinnakate on alla 20 m paksune liiva- või kruusakiht filtratsioonimooduliga 1-5 m/d.
- ✓ Nõrgalt kaitstud põhjaveega alad – alad, mille pinnakate on 2-10 m paksune moreen filtratsioonimooduliga 0,01-0,5 m/d, alad, mille pinnakate on alla 2 m paksune savi- või liivsavikiht filtratsioonimooduliga 0,0001-0,005 m/d ja alad, mille pinnakate on 20-40 m paksune liiva- või kruusakiht filtratsioonimooduliga 1-5 m/d.

¹ „Torma prügila ehitusgeoloogilised uurimistööd”. AS ViaCon Eesti. Töö nr 841. Tallinn, 2009.

Joonis 4.1-1. Torma prügila looduslik põhjaveekaitstus

- Allikas: Eesti põhjavee kaitstuse kaart. Eesti Geoloogiakeskus, 2001.a.

Eeltoodust võib järeldada, et Torma prügila asukohas on põhjavesi looduslikult hästi kaitstud, kuna põhjavett kaitsva kihi moodustab kuni 25 meetri paksune liivsavimoreeni kiht, mille filtratsioonimooduliks on hinnatud $10^{-6} \dots 10^{-7}$.

4.2 Põhja- ja pinnaveeseisund ning seire

Piirkonna põhja- ja pinnavee seisundi hindamiseks teostatakse prügilas regulaarset seiret. Seire käigus võetakse OÜ Tartu Keskkonnauuringute töötajate poolt kindlaks määratud seirepunktidest veeproove. Enne prügila rajamist määrati kindlaks piirkonna põhjavee nulltase, millega hilisemaid seireandmeid võrreldes, saab anda hinnangu põhjavee seisundile ning selle muutumisele.

Tabel 4.2-1. Piirkonna põhja- ja pinnavee reostuse 0-tase².

Komponent	Ühik	Tulemused puurkaevude kaupa			Põhjavee kvaliteediklassid		
		Nr 1	Nr 2	Nr 3	I klass	II klass	III klass
pH laboris		7,24	7,73	7,14	-	-	-
NH ₄	mg/l	0,17	0,45	0,7	0,5	1,5	2,0
NO ₂	mg/l	0,003	<0,003	0,036	0,5	<0,5	<1,0
Cl	mg/l	1,6	7,0	4,8	250	250	350

² OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus, 06.07.2001.a. Akti nr 1166, nr 1167, nr 1168.

SO ₄	mg/l	21	1,6	32	250	250	350
-----------------	------	----	-----	----	-----	-----	-----

Torma prügila seirevõrgustiku moodustavad järgmised seirepunktid:

- VPA – 1 puurkaev asub prügilast idasuunas, kaevu sügavus on 25 m;
- VPA – 3 puurkaev asub prügilast idasuunas, kaevu sügavus on 6 m;
- VPA – 5 puurkaev asub prügilast lõunasuunas, kaevu sügavus on 6 m.

Tabel 4.2-2. Teostatud põhjavee seireandmed

<i>Komponent, analüüs tulemus mg/l</i>					
<i>Seirekaevu number</i>	<i>pH</i>	<i>NH₄</i>	<i>NO₂</i>	<i>Cl</i>	<i>SO₄</i>
VPA – 1	7,80	0,41	0,021	7,2	1,4
VPA – 3	7,22	0,15	0,072	1,9	17
VPA – 5	7,37	0,094	0,023	2,4	10

Samuti võetakse regulaarselt veeproove prügilat ümbritsevast Võtikvere peakraavist ning lähimate majapidamiste kaevudest, mis asuvad prügilast lõunas, allapoole põhjavee liikumise suunda.

Tabel 4.2-3. Prügilale lähimate joogiveekaevude seireandmed

<i>Komponent, analüüs tulemus mg/l</i>					
<i>Seirekaevu number</i>	<i>pH</i>	<i>NH₄</i>	<i>NO₂</i>	<i>Cl</i>	<i>SO₄</i>
Kaev nr 1	7,63	0,14	0,067	4,6	21
Kaev nr 2	7,41	0,11	0,014	9,3	45

Tabel 4.2-4. Võtikvere peakraavi veekvaliteedi seireandmed

<i>Proovivõtukoht ja aeg</i>	<i>Komponent, analüüs tulemus mg/l</i>				
	<i>Heljum</i>	<i>BHT₇</i>	<i>KHT_{Cr}</i>	<i>Üld N</i>	<i>Üld P</i>
500 m enne Torma prügilat					
10.06.2009	14	1,8	49	1,5	0,022
500 m pärast Torma prügilat					
10.06.2009	20	2,4	82	1,2	0,066
Prügila piirdekraav					
10.06.2009	15	<1,0	25	0,47	0,044

Proovide tulemusi võrreldakse enne prügila ehitamist teostatud põhjavee foonitaseme andmetega. Senise, 8 aastase, seire tulemusel ei ole tuvastatud, et Torma prügila tegevus oleks mõjutanud piirkonna põhja- ja pinnavee kvaliteeti.

4.3 Keskkonnakaitseliselt olulised objektid

Keskkonnakaitseliselt olulisteks objektideks loetakse objekte, mille kaitsemiseks on kehtestatud tingimused ning erinevate tegevuste piirangud, mis võivad ohustada nende objektide säilimist ja häirida nende avalikku kasutamist. Nendeks objektideks on kultuurimälestised, pärandkultuuriobjektid, looduskaitsealused üksikobjektid, sh vääriselupaigad ning looduskaitsealad, sh NATURA 2000 võrgustikku kuuluvad linnu- ja loodusala.

Kultuurimälestised: lähiümbruses (3,5 km) ei ole.

Pärandkultuuri: objekte ei ole prügila ümbruses määratletud, kuna erinevalt näiteks Järva maakonnast ei ole Jõgevamaal vastavat inventuuri teostatud. Iseloomulikemateks pärandkultuuri objektideks on vanad hooned, mälestusmärgid, taliteed, turbavõtukohtad jne. Torma prügila lähiümbruses (900 meetri raadiuses) ei ole pärandkultuurile iseloomulikke objekte täheldatud.

Tabel 4.3-1. Looduskaitsealad ja -objektid, NATURA 2000 alad

Registrikood	Objekti nimetus	Tüüp	pindala
PLO1000043	Kivimurru looduskaitseala	looduskaitseala	55
KLO1000493	Kivimurru männik	uuendamata kaitsekorraga ala	54,1
KLO1000160	Tellise looduskaitseala	looduskaitseala	236,8
KLO1000161	Võtikvere looduskaitseala	Looduskaitseala	115,9
RAH0000180	Tellise loodusala	Natura loodusala	236,8
RAH0000175	Võtikvere loodusala	Natura loodusala	115,9

Torma prügilale lähimaks looduskaitsealuseks objektiks on Tellise looduskaitseala, mis asub prügilast 850 m kaugusel lõunas, teisel pool Jõgeva-Mustvee maanteed.

Tellise looduskaitseala võetakse kaitse alla EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - lamminiitude (6450), rohunditerikaste kuusikute (9050), vanade laialehiste salumetsade (9020*) ning soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitseks.

Kaitset korraldatakse Tellise looduskaitsealal Vabariigi Valitsuse 06.06.2005.a. määruse nr 119 „Tellise looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” alusel. Kaitsealale on kehtestatud sihtkaitsevöönd, kus on kehtestatud järgmised tingimused:

- Kaitsealal on lubatud: 1) inimestel viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal; 2) kuni 25 osalejaga rahvapärimuste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades. Rohkem kui 25 osalejaga rahvapärimuste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul; 3) teedel on lubatud sõidukiga sõitmine. Maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekuta on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel ja valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses; 4) vetel on lubatud kalapüük; 5) on lubatud jahipidamine.
- Kaitsealal on keelatud: 1) majandustegevus; 2) loodusvarade kasutamine; 3) uute ehitiste püstitamine; 4) telkimine ja lõkke tegemine; 5) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd.
- Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud: 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet; 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid; 3) väljastada metsamajandamiskava; 4) kinnitada metsateatist; 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut; 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks; 7) anda projekteerimistingimusi; 8) anda ehitusluba.

Tabel 4.3-2. Vääriselupaigad

Registrikood	Kirjeldus	Märkused	Tüüp	pindala
VEP 128115	Halliku (Torma) 81003:003:0570 kv.297-10 I rinde vanus 145 a.; täius napilt	Hoiduda majandamisest, Surnud puid ja	Soostunud kuusikud ja kuuse segametsad	5,13

	0,3. 30-40 a. tagasi leiti eraldiselt musta toonekure pesa. Praeguseks ilmselt pesapuu ümber kukkunud.	lamapuitu mitte eemaldada, Mitte kuivendada		
VEP 128116	Halliku (Torma) 81003:003:0570 kv.296-14,15 Vanus 115 a. Säilitatud teedeäärse kaitsemetsana. PVEP ka osaliselt eramaal-lõunapoolne osa Pridani II katastriüksusel (81003:003:0162).	Hoiduda majandamisest, Surnud puid ja lamapuitu mitte eemaldada	Soostunud kuusikud ja kuuse segametsad	0,53
VEP 128117	Halliku (Torma) 81003:001:0740 kv.229-28 Vanus ca 100 a. Rohkelt värsket lamapuitu. Uus metsapõlv asendumas vanale ilma raiet teostamata. Hulgaliselt tuuleheidet.	Hoiduda majandamisest, Surnud puid ja lamapuitu mitte eemaldada	Soostunud kuusikud ja kuuse segametsad	0,61
VEP 128118	Halliku (Torma) 81003:003:0570 kv.302-3 Vanus 110 a. Palju on tuuleheidet.	Hoiduda majandamisest, Surnud puid ja lamapuitu mitte eemaldada	Palumetsad	1,41
VEP E00735	Halliku kv.105-4 kkt vale, on rohkem an moodi , mättad ja märg jms. Tee ääres ja teisel pool el. Liin.Vanad sammaldunud kännud.Palju tuuleheidet.	-	Soostunud kuusikud ja kuuse segametsad	8,53
VEP E00736	Halliku kv.108-3	-	Naadi kasvukohatüüp	1,52
VEP E00737	Halliku kv.108-6	-	Naadi kasvukohatüüp	0,46
VEP E00738	Halliku kv.108-10 Küllaltki noor hall-lepik väikese joe kaldal . Eemal grupp vanu korgeid haabu ja kuuski . Mosaiikne . Moned vanad ja jämedad tüükad , kobras on käinud ühte tüve närimas.	-	Naadi kasvukohatüüp	1,82
VEP E00739	Halliku kv.110-1 Kõpsev ,moned kännud ,lamapuid 5tm/ha.	-	Naadi kasvukohatüüp	3,68

Eeltoodud objektide asukohad on toodud planeeringu lisa toodud asendiplaanil.

5 Detailplaneeringu eesmärk ja vajadus

Detailplaneeringu eesmärgiks on laiendada Torma prügila territooriumi, mis annab võimaluse arendada Torma prügilat kui kaasaegset jäätmekäitluskeskust, mille järgi on piirkonnas kasvav avalik huvi, mis seisneb kahes olulises teenuses: segajäätmete ladestamisvõimaluses Lõuna-Eestis ning liigitikogutud jäätmete taaskasutamisevõimaluses.

Jäätmete ladestamise seisukohalt on oluline, et pärast Aardlapalu, Räpo ning Adiste prügilate sulgemist on Torma prügila ainukeseks tavajäätmete ladestamise võimaluseks Kagu-Eesti jäätmetekitajatele. Seetõttu on oluline tagada prügila jätkusuutlikkus, laiendades prügila territooriumi ja välja ehitades uusi ladestusalasid, kuna vastavalt kehtivale regulatsioonile arendatakse prügilad minimaalselt 25 aastast tegevusperioodi silmas pidades. Samuti on oluline, et ladestamise seisukohalt on Torma prügila lõppkäitluskohaks, mis peab olema suuteline vastu võtma sinna toodud ning ladestamisele kuuluvad tavajäätmed.

Teiseks eesmärgiks on välja ehitada võimalused jäätmete taaskasutusvõimaluste suurendamine ja jäätmekäitlushierarhia rakendamine Torma prügilas.

Jäätmekäitlushierarhia:

1. Jäätmetekke vältimine	Jäätmekäitlushierarhia eesmärgiks on saavutada olukord, kus esmases järjekorras välditakse jäätmete tekkimist. Kui see osutub võimatuks või majanduslikult kulukaks, tuleb jäätmeid nii palju kui võimalik taaskasutada, sh eelistada korduskasutust ja materjali ringlust jäätmete põletamisele. Lõppjärgus tuleks ladestada eeltoodust ülejäänud või nendes protsessides tekkinud jäätmeid. Jäätmete ladestamisel on oluline tagada, et ladestatakse jäätmeid, mis on <u>prügilakõlbulikud</u> .
2. Tekkivate jäätmekoguste ja nende ohtlikkuse vähendamine	
3. Jäätmete taaskasutamise laiendamine:	
a. otseses ringluses (korduvkasutamine)	
b. materjaliringluses	
c. bioloogilistes protsessides (kompostimine)	Jäätmete prügilakõlblikkuse esmaseks kriteeriumiks on nende eelnev töötlemine. Jäätmete töötlemisel tuleb sealt eelnevalt välja sorteerida paber ja kartong, pakendid, ohtlikud jäätmed, biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed, biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed, probleemtooted (elektri- ja elektroonikajäätmed, vanarehvid, patareid ja akud jne), põlevjäätmed (puit ja plast), suurjäätmed ning metallid ³ .
d. energeetiliseks otstarbeks (põletamine)	
4. Keskkonnanõuete kohane jäätmetöötlus ja ohutustamine	
5. Jäätmete keskkonnaohutu kõrvaldamine (n. ladestamine)	

Eeltoodud jäätmete sorteerimine baseerub peamiselt omavalitsuste loodud kogumisvõrgustikul. Kahjuks aga ei ole rakendatud kogumissüsteemid piisavalt efektiivsed, et täita ladestavatele jäätmetele kehtestatud nõudeid. Peamiseks probleemiks on just biolagunevate jäätmete massiprotsent ladestavates jäätmetes. Uuringute kohaselt on hetkel selleks 50-50%, kuid see peaks olema alates 16.07.2010 vähem kui 45%, aastaks 2013 vähem kui 30% ning aastaks 2020 vähem kui 20%.

Eelnevalt liigitikogutud biolagunevate jäätmete kompostimisega on võimalik tõenäoliselt tagada aastal 2010 rakenduvad nõuded, kuid edaspidi tuleks hakata rakendama segaolmejäätmete üldist mehaanilis-bioloogilist tootmist. Töötlemisel tekkinud jäätmete käitlemisel on kaks võimalust: 1) ladestada

³ Allikas: Keskkonnaministri määrus "Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused".

töödeldud jäätmed, kuna nendes on viidud miinimumi biolagunevate jäätmete osakaal; 2) allutada tootmine kindlale eesmärgile toota jäätmetest taaskasutatavat materjali ning see taaskasutusse suunata. Jäätmekäitlushierarhia seisukohast on parem teine variant, mis Torma prügila arenduste kontekstis tähendab kompostimise ning jäätmekütuse tootmist. Jäätmekütuse peamise tarbijana nähakse AS Kunda Nordic Tsement tehaseid.

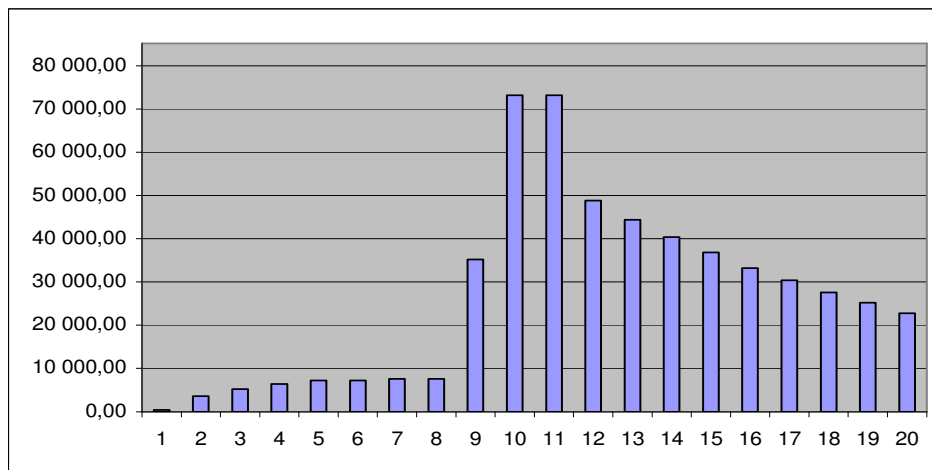
Planeeringu rakendamise vajadused maa-ala funktsionaalsuse alusel on järgmised:

1. Uute ladestusalade ehitamine

Tulenevalt Keskkonnaministri 29.04.2004.a. määruse nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded” §62 lg1 kohaselt pidid kõik töötavad prügilad vastama kehtestatud nõuetele 16. juuliks 2009.a. või tuli need sulgeda. Lõuna-Eestis suleti seetõttu Aardlapalu prügila Tartus, Adiste prügila Põlvas, Räpo prügila Võrus ning Valga linna prügila. Seetõttu jäi Torma prügila ainukeseks töötavaks prügilaks Lõuna-Eestis ning seetõttu suurene oluliselt prügila teeninduspiirkond (vt. Joonis 3-1).

Kui eelnevalt oli Torma prügila aastane tavajäätmete ladestusmaht ca 8 000 tonni aastas siis edaspidiseks on prognoositud ainuüksi segaolmejäätmete aastaseks ladestusmahuks kuni 80 000 tonni aastas. Sellist aastast ladestusmahtu lubab kasutada ka OÜ Amestop kehtiv keskkonnamoone. Tõenäoliselt on niivõrd suur ladestusmahu tõus ajutine ning see hakkab järk-järgult vähenema, kuna ettevõtte planeerib rakendada käesoleva planeeringu tulemusel jäätmete taaskasutamisele suunatud tegevusi, mis vähendavad ladestamisele minevaid jäätmekoguseid. Peamiseks sellelaadseteks tegevusteks on biolagunevate jäätmete kompostimine ning jäätmekütuse tootmine. Prognoositav prügila ladestusmaht järgnevatel aastatel on toodud graafikul 5-1.

Graafik 5-1. Torma prügila prognoositav ladestusmaht 2001 – 2020

Eeltoodud ladestusmahu tarvis on vaja kokku ca 10 ha ladestusalasid, millest 2,2 ha on väljaehitatud ning kolmanda ladestusalana on projekteeritud 0,8 ha.

Seega on vaja luua võimalused edaspidi 7 ha ladestusalade rajamise võimalus.

2. Biolagunevate jäätmete kompostimisvõimaluste loomine

Biolagunevate jäätmete käitlemise vajadus tuleneb mitmest Jäätmeseaduse nõudest, mis reguleerivad jäätmete käitlustoimingute valikuid, jäätmete prügilakõlbulikkust ning prügilate keskkonnamõju vähendamismeetmeid. Peamiseks nõudeks, mis ajendab prügilaid biolagunevate jäätmete kompostimisega tõsiselt tegelema on Jäätmeseaduse §134, mis määrab kindlaks ladestavates jäätmetes biolagunevate jäätmete sisalduse massiprotsendi piirid. Regulatsiooni kohaselt ei tohi ladestavate olmejäätmete hulgas olla biolagunevaid jäätmeid:

- üle 45 massiprotsendi alates 16. juulist 2010. a;
- üle 30 massiprotsendi alates 16. juulist 2013. a;
- üle 20 massiprotsendi alates 16. juulist 2020. a.

Kompostimise planeeritav jäätmevoog

Nagu eelpool tõdetud, on kompostimise planeerimisel oluliseks küsimuseks jäätmevoog. Teoreetilise jäätmevoogu hindamise aluseks saaks võtta piirkonnas tekkiva olmejäätmete koguse ning erinevate uuringute käigus kindlaks tehtud olmejäätmete liigilise koostise. Arvestades, et prognoositavalt kujuneb Torma prügila ladestavate jäätmete vooks ca 73 000 tonni aastas, saame selle alusel prognoosida ka seal hulgas olevate biolagunevate jäätmete kogust.

Riigi Jäätmekavas 2008 – 2013 on toodud 2007/2008. aastal Jõelähtme, Väätsa, Paikre ning Uikala prügilates läbiviidud uuringu alusel tehtud järeldused prügilatesse ladestatud segaolmejäätmete ning seal sisalduvate biolagunevate jäätmete liigilised koostised. Teostatud uuringute kohaselt moodustavad prügilatesse ladestatavatest segaolmejäätmetest biolagunevad jäätmed kokku 56% ning sellest omakorda enamuse biolagunevad köögijäätmed, kuna valdavalt aia- ja haljastusjäätmeid segaolmejäätmete kontaineritesse ei panda.

Kuna paljud omavalitsused rakendanud kortermajades biolagunevate jäätmete eraldikogumise ning välja ehitanud nende jäätmete kompostimisplatsid, võib eeldada, et Tormast kaugemal asuvates piirkondades toimub liigitikogutud biolagunevate jäätmete kompostimine sealsetes käitluskohades, näiteks Tartumaal Aardlapalu prügilas, Põltsamaal sealses jäätmejaamas jne. Torma prügilasse ladestatav segaolmejäätmete voog jaguneb hinnanguliselt järgmiste maakondade vahel: Tartumaa 56%, Põlvamaa 11%, Võrumaa 14%, Jõgevamaa 14% ning teiste maakondade äärealad 5%.

Eeltoodust võib hinnata, et liigiti kogutud biolagunevate jäätmete kogused Torma prügilas ei kujune väga suureks ning jäävad 5000 tonni piiresse aastas. Nimetatud koguse jäätmete kokkukogumiseks on aga äärmiselt vajalik Jõgevamaa omavalitsuste poolne kogumisvõrgustiku kujundamine ning selle vähemalt 50%-lise efektiivsuse saavutamine.

3. Jäätmekütuse tootmisvõimaluste loomine

Üheks oluliseks osaks Torma prügilas jäätmete taaskasutamise suurendamisel on segaolmejäätmetest jäätmekütuse tootmisel. Jäätmekütus (Refuse Derived Fuel, RDF) on mitteohtlikke olmejäätmete põlev osa, mis kasutades erinevaid tehnoloogilisi (peamiselt mehaanilisi) protsesse kasutades eraldatakse olmejäätmetest mittepõlevad fraktsioonid ning bioloogiliselt lagundavad jäätmed.

2008. aasta alguses viidi Torma prügilas jäätmekütuse katsetootmine. Eesmärgiks oli toota otse segaolmejäätmetest Kunda Nordic Tsemendi tehase kvaliteeditingimustele vastavat jäätmekütust. Tootmise käigus ei teostatud eelnevalt jäätmete bioloogilist töötlemist. Protsess koosnes järgmistest osadest: jäätmete sorteerimine, jänepurustamine, sõelumine, sorteerimine sorteerimisliinil, peenpurustamine ning järelsõelumine. Sorteerimise käigus võeti eelnevalt segaolmejäätmetest välja suurgabariidilised jäätmed, elektroonika, ohtlikud jäätmed jne. Sõelumise käigus eraldati suurem osa bioloogiliselt lagundatavast fraktsioonist (ca 30-40% kogumahust), mis edaspidi suunatakse kompostimisse. Samuti eraldati magnetiga metallijäätmed. Järelsõelumise käigus eemaldati lõplikult mittepõlev ning liiga suur fraktsioon. Kokku toodeti katsetuse käigus 1020 tonni jäätmekütust, milleks kasutati ca 2000 tonni segaolmejäätmeid. Tootmisprotsessi lõpptulemused olid Kunda Nordic Tsement tehase hinnangul kvaliteeditingimustele vastavad ning sobisid kasutamiseks jäätmekütusena. Kui katsetootmise käigus kasutati mobiilseid seadmeid siis edaspidi planeeritakse jäätmekütuse tootmiseks rajada statsionaarsete seadmetega tootmiskompleks, mille jõudlus oleks oluliselt suurem ning käituskulud ühiku kohta väiksemad.

4. Jäätmete liigitikogumise võimaluste laiendamine

Kuna Torma prügilat nähakse piirkonna teiste jäätmehooldust planeerivate strateegiliste dokumentidega ette keskse jäätmejaamana, on vaja tulevikus laiendada ja parendada liigitikogutud jäätmete vastuvõtu ja ladustamise tingimusi. Laiendatud alana nähakse ette olemasolevate ladestusalade juures olevat asfaltplatsi, mis on piisava suurusega ning heas asukohas prügila värava juures. Liigitikogumise alale planeeritakse ehitada estakaad ning ladustamishoone.

5. Prügila katmiseks vajamineva materjali ladustamiskoha rajamine

Paralleelselt uute ladestusaladega toimub täitunud ladestusalade sulgemine ning korrastamine. Ladestusalade korrastamiseks kasutatakse peamiselt uute ladestusalade ehitamisel ülejäävad pinnast. Hetkel ladustatakse pinnast olemasoleva katastriüksuse lääneküljel, kuhu on planeeritud ehitada kolmas ladestusala ning seega edaspidi ei ole enam olemasoleva katastriüksuse piires võimalik katematerjali ladustada. Planeeringulahendusega nähakse ette uue alana planeeritava ala kirdeosas, kuhu ei planeerita laiendada aktiivset jäätmekäitlusetegevust.

6 Detailplaneeringu seose teiste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Torma valla üldplaneering

Torma valla üldplaneeringu kohaselt, mis kehtestati Torma Vallavolikogu 06.2009.a. otsusega nr.... on ettenähtud täiendava jäätmekäitlusmaa reserveerimine Votikvere külas, olemasoleva Torma prügila laiendusena. Planeeringu kohaselt tuleb detailplaneeringuga ette näha meetmed jäätmekäitluse maal tekkiva nõrgvee kogumiseks ja puhastamiseks kohapeal või juhtimiseks lähimasse sobivasse reoveepuhastisse juhul, kui maakondlik keskkonnateenistus (edaspidi Kekskonnaamet) ei sätesta teisiti.

Joonis 6-1. Väljavõte Torma valla üldplaneeringust

Märkus: laiendamiseks ettenähtud ala on tähistatud lilla vertikaaljoonega.

Torma valla arengukava 2007-2013

Arengukava kohaselt nähakse *Elamu- ja kommunaalmajandus, heakord, jäätmemajandus, keskkonnakaitse* arendamise seisukohaselt on oluline *Torma prügila edasiarendamine*. Arengu täitmise tegevuskava kohaselt nähakse Majandus ja tehnilise infrastruktuuri osana Jäätmemajanduse ja heakorra arendamise tegevustena: 1) Torma prügila III ladestusala väljaehitamist ning 2) Torma prügilas biolagunevate jäätmete vastuvõtu käivitamist

Riigi Jäätmekava

Ühe vajadusena on märgitud, olukorras, kus keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad on alates 16.07.2009.a. Kagu-Eestis suletud ning uut ladestusvõimalusega jäätmekäitluskeskust ega jäätmepõletustehast pole rajatud, vajadus laiendada Torma prügilat. Laienduse eesmärk peaks olema tagada jätkusuutlik ladestusvõimaluse tagamine Ida-Virumaa lõunaosale ning Kagu-Eestile, sh Tartu linnale. Riigi Jäätmekava rakendusplaani Meetme 2 *Jäätmehoolduse infrastruktuuri arendamine* tegevus nr 2.3 näeb ette *Piirkondlike jäätmekeskuste rajamist (sh prügila)*, mis peaks eelkõige tähendama olemasolevate käitiste arendamist piirkonna jäätmehoolduse vajadusi silmas pidades. Piirkonna peamiseks vajadusteks on hetkel jätkuv jäätmete ladestamisvõimaluse tagamine, kaasaegne liigitikogutud biolagunevate jäätmete töötlemine ning elanikele poolt liigitikogutud jäätmete taaskasutusse suunamise võimaluste edasiarendamine. Üldise jäätmehoolduse arendamisel prioriteetseks seatud jäätmete põletamisvõimaluste realiseerimiseks on oluline piisavas koguses jäätmekütuse tootmine.

Torma valla jäätmekava

Hetkel kehtiva Torma valla jäätmekava, mis on kinnitatud Torma Vallavolikogu 18.03.2005.a. määrusega nr 38, kohaselt nähakse ette Torma prügilas biolagunevate jäätmete kompostimist, kompostimisväljaku väljaehitamist ning ümberkaudsetes omavalitsustes tsentraliseeritud biolagunevate jäätmete liigiti kogumissüsteemi juurutamist.

Jäätmekava peatüki 6.1. kohaselt nähakse *Jäätmekäitluse üldise skeemi* arendamisel ette Torma prügila laiendamist ning multifunktsionaalseks jäätmekäitluskeskuseks kujundamist, mis töötaks ka keskse jäätmejaamana ümbritsevate omavalitsuste jaoks. Samuti on jäätmekavaga planeeritud prügilasse rajada ehitus- ja lammutusjäätmete töötlemiseks (sh sorteerimine, purustamine) vastava tehnoloogiline sõlm. Ohtlike jäätmete kogumiseks on kavaga planeeritud välja ehitada statsionaarne kogumiskoht.

Ida-Eesti omavalitsuste jäätmekava (eelnõu)

Alates 2005.a. 11. juulist teevad Ida-Eestis jäätmehoolduse arendus alast koostööd MTÜ Ida-Eesti Jäätmehoolduskeskuse läbi. Koostöö tõhustamiseks on ette valmistatud Alatskivi, Avinurme, Jõgeva, Saare, Torma, Vara, Palamuse, Pala valdade ja Mustvee linna ühine jäätmekava 2009 – 2015, mille Meetme 2 *Jäätmehoolduse infrastruktuuri arendamine ja haldamine* alategevusena on määratletud *Torma prügila laiendamine*. Laiendamise käigus nähakse ette *prügila nõrgvee puhastussüsteemi täiendamist, prügila gaasikogumissüsteemi rajamist ning III ladestusala rajamist ning prügila territooriumi laiendamist*.

7 Detailplaneeringu planeerimisettepanek

7.1 Planeeritava alal seosed külgnevate aladega

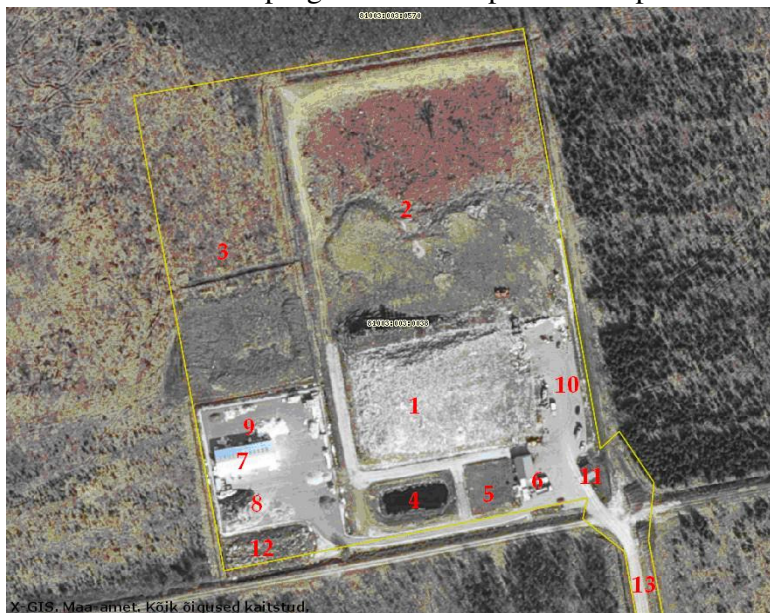
Planeeritav ala asub Jõgevamaal Torma vallas Võtikvere külas ning hõlmab enda Torma prügila nimelist kinnistust ning sellest põhja- ja lääne poole jäävat RMK-le kuuluvat metsamaad. Prügilast lõunapoole jääb Jõgeva-Mustvee maantee. Prügilale juurdepääs toimub Jõgeva-Mustvee maanteelt

mööda Torma prügila juurde kuuluvat teed mööda. Juurdepääsu tee kuulub Torma vallale ning jääb Torma prügila kinnistu sisse.

7.2 Olemasoleva olukorra kirjeldus

Torma prügila põhitegevuseks on hetkel tavajäätmete ladestamine, segapakendi sorteerimine ning jäätmevaldajatelt eelnevalt liigitikogutud jäätmete vastuvõtmine ning taaskasutusse suunamine. Kui prügila planeerimisel 1997. aastal püüti leida lahendust ainult jäätmete keskkonnaohutule ladestamisele, siis tänaseks päevaks on Torma prügilast kujunenud kaasaegne jäätmekäitluskeskus, mis tegutseb ca 6 ha. Keskuse territooriumi jagunemine erinevate tegevuste vahel on toodud Joonisel 7.2-1.

Joonis 7.2-1. Torma prügila üldine eksplikatsiooniplaan

- 1 – esimene ladestusala
- 2 – teine ladestusala
- 3 – kattematerjali hoiuala
- 4 – nõrgvee kogumisbassein
- 5 – nõrgvee pinnaspuhasti
- 6 – ohtlikud ja elektroonikajäätmed
- 7 – pakendijäätmete sorteerimishall
- 8 – liigitikogutud jäätmete kogumisala
- 9 – biolagunevate jäätmete käitlusala
- 10 – konteinerite hoiuala, parkimisplats
- 11 – kaal ning kontorihoone
- 12 – ehituse käigus ülejäänud kivid
- 13 – juurdepääsutee

Prügilas võetakse vastu nii ladestamisele kuuluvaid (peamiselt segaolmejäätmed, ehituslammutusprahi segu ning asbesti sisaldavad jäätmed) kui ka taaskasutamiseks mõeldud jäätmeid. Taaskasutatavatest jäätmetest käideldakse kohapeal segapakendeid, mille sorteerimiseks on ehitatud hall ja spetsiaalne sorteerimisliin (Joonisel 7.2-1 märgitud numbriga 7), kus segapakend sorteeritakse materjaliliigipõhiselt eraldi plast, kile, metall jne. Vähesel määral kompostitakse prügilas liigitikogutud aia- ja haljastusjäätmeid, kuid korrektse kompostimise juurutamiseks pole hetkel piisavalt maad. Jäätmetekitajate poolt liigitikogutud taaskasutusse minevatest jäätmetest võetakse vastu puidujäätmeid (peamiselt vanamööbel), vanarehve, elektroonikajäätmeid, ehitus-lammutusjäätmeid ning ohtlikke jäätmeid. Need jäätmed antakse taaskasutuseks edasi erinevatele käitlustevõtetele. Vastuvõetud jäätmeliikide ja -koguste registreerimiseks kasutatakse autokaalu ning spetsiaalset arvutiprogrammi.

Käesoleval aastal on alustatud ettevalmistustöid kolmanda ladestusala ehitamiseks (valminud on ladestusala ehitusprojekt), mis planeeritakse ehitada seni kattematerjali ladustamiseks kasutatud alale (Joonisel 7.2-1 märgitud numbriga 3). Kolmanda ladestusala rajamisega saadakse juurde ca 60 000 tonni ladestusmahtu, mis hetke ladestamisintensiivsust arvestades, peaks täituma 10-12-ne kuuga. Prognoositavalt peaks kolmas ladestusala valmima 2010. aasta kevadeks. Kolmas ladestusala on planeeritud ehitada eeltoodud joonisel numbriga 3 märgitud alale, kus ladustatakse hetkel eelmiste ladestusalade ehituses ülejäänud jääkpinnast, mida on planeeritud kasutada täitunud ladestusalade katmiseks. Sejärel uusi ladestusalasid olemasolevale katastriüksusele ehitama ei mahu. Samuti on

vajalik leida uus koht kogutud ning uue ladestusala ehitusest ülejääva katematerjali ladustamiseks. Ladustatud katematerjali planeeritakse kasutada juba järgnevatel aastatel esimese ladestusala korrastamiseks. 2001.a. valminud 0,5 ha suurune ladestusala saavutas oma projektijärgse mahu 2007.a. lõpus ning käesolevaks ajaks on valminud selle sulgemiskava.

Prügila otsese keskkonnamõju vähendamise meetmetena ehitatakse prügilasse uus nõrgveepuhasti. Ehitustööd planeeritakse lõpetada 2009.a. oktoobris. Seejärel peaks olema võimalik puhastada tekkivad nõrgveed nõuetekohaselt prügila territooriumil ning võib lõpetada selle veo Mustvee linna reoveepuhastisse. Teise meetmena paigaldatakse jäätmelademetesse prügilagaasi kogumissüsteemid, mis vähendavad oluliselt metaani jt gaaside välisõhku suunamist. Kogutud gaas planeeritakse esialgu põletada.

Hetkeolukorrast tulenevad probleemid jäätmekäitluskeskuse arendustegevusele:

1. puudub täiendavate ladestusala rajamise võimalus;
2. biolagunevate jäätmete käitlusala on liiga väike;
3. liigitikogutud jäätmete vastuvõtuala on liiga väike;
4. puudub võimalus ladustada prügila korrastamiseks vajalikku katematerjali.

7.3 Ülevaade prügilale planeerimisele esitavatest nõuetest

Peamiseks nõudeid kehtestavaks õigusaktiks Keskkonnaministri 29.04.2004.a. määrus nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded“.

Prügila asukohavalik

Määruse kohaselt kavandatakse prügila võimalikult pikka kasutusiga silmas pidades. Minimaalseks kasutuseaks peaks olema vähemalt 25 aastat (Torma prügila avati 2001.aastal ning seetõttu peaks arendusperspektiiv põhinema aastal kuni 2026).

Prügila rajamisele peab eelnema asukohavalik, mille koostamisel juhendatakse muuhulgas maa-ala geoloogilistest ja hüdrogeoloogilistest tingimustest, sealhulgas põhjavee reostustundlikkusest tuleneva ohu suurusest ning prügila ja asutusala, eriti tiheasustusalade vahemaast. Samuti tuleb eelnevalt kindlaks määrata piirkonna keskkonnaseisund, sh põhjavee kvaliteet, saasteainete sisaldus pinnases, välisõhu kvaliteet, millega võrreldakse hilisemaid seireandmeid.

Prügila ei tohiks määruse kohaselt asuda: veehaarde sanitaarkaitsealal, ranna ja kalda ehituskeeluvööndis, üleujutuste ohuga alal, rahvusparkides, loodus-, maastiku- või muinsuskaitsealal ja kaitstavate looduse üksikobjektide ning kultuurimälestiste vahetus läheduses, tiheasustusalal, puhke- ja virgestusalal, väikese kandevõimega vajumis- või maalihkehtlikul pinnasel, karstilehtrite alal.

Torma prügila rajamisele eelnes asukohavalik ning keskkonnaekspertiis, mille koostamise käigus käsitleti eeltoodud aspekte. Samuti määrati prügila projekteerimise käigus kindlaks keskkonnamõjude nullfoon, mida võrreldakse hetkel teostavate seireandmetega. Torma prügila asukohavalikul on oluline, et see asub kaugemal tiheasutusega aladest, looduskaitsealadest objektidest. Prügila ümber on ca 900 meetrine tsoon, kus on tegemist ainult metsmaaga ning puuduvad elamud jt keskkonnakaitseliselt olulised objektid. Maa-ala geoloogilisest ehitusest tulenevalt on tegemist suhteliselt hästi kaitstud alaga ning teostatud seireandmete alusel võib järeldada, et prügila ei ole halvendanud piirkonna põhjaveekvaliteeti.

Prügila ehitamine

Prügila ehitamisel, käesoleva detailplaneeringu mõistes uute ladestusalade ehitamisel, on peamine tagada nõrgveest tingitud ohtude minimeerimine. Selleks on tuleb tagada ladestusala aluse ja külgede piisav filtratsioonimoodul, mis peab olema $\geq 1,0 \times 10^{-9}$. Eeltoodud filtratsiooninäitajaga alus peab loodusliku pinnase paksusena vähemalt 1 m ning kunstlikult loodud tehisbarjääri paksus peab olema vähemalt 0,5 meetrit. Täiendusena nähakse lähitulevikus, et tehisbarjäär peab olema homogeenne, mis tähendab põhimõtteliselt 0,5 meetri paksuse savikihi rajamist.

Nõrgvee kogumiseks tuleb katta prügila põhi ja küljed vettpidava geomembraaniga ning vähemalt 0,5 meetri paksuse drenikihiga. Eestis viimasel ajal ehitatud prügilate puhul on drenikihina kasutatud purustatud rehve. Kogutud nõrgvesi tuleb puhastada oma puhastis või suunata lõhimasse tehnoloogiliselt sobivasse puhastisse. Loodusesse juhtimisel tuleb tagada veeseadusega heitveele kehtestatud nõuete täitmine.

Prügila rajamisel tuleb ette näha võimalused prügilates, kuhu ladestatakse biolagunevaid jäätmeid, prügilagaasi kogumiseks. Kogutud prügilagaas tuleks taaskasutada soojus ja/või elektrienergia tootmiseks. Väikesed gaasikogused, mida ei ole majanduslikult otstarbekas taaskasutada, tuleb lihtsalt põletada.

Prügila maa-ala peab olema kontrollitav (aiaga piiratud, lukustavate väravatega) ning samuti on kohustuslik kaalumisseade.

Torma prügila senine arendustegevus vastab eeltoodud tingimustele. Arvestades, et looduslik geoloogiline ehitus ei vasta ettenähtud filtratsioonimoodulile, tuleb uute ladestusalade rajamisel välja töötada nõuetele vastav tehisbarjäär.

Prügila sulgemine

Prügila suletakse määruse järgi olukorras kus see on saavutanud oma projektikohase mahu, prügilaloa (vastavalt siis kas käitaja jäätme-või keskkonnakompleksloa) tühistamisel või mõnedel muudel õigusaktidest tulenevatest nõuetest.

Prügila osa suletakse, kui: 1) ladestamisala on täidetud projektkõrguseni; 2) sulgemise vajadus tuleneb muu õigusakti nõudest. Prügila kõrgus ja maht määratakse kindlaks iga ladestusalade ehitusprojektiga. Prügila sulgemisel käitaja taotlusel või projektikohase mahu saavutamisel, esitab käitaja keskkonnaametile kirjaliku taotluse koos prügila sulgemiskavaga. Enne sulgemiskava koostamist tehakse prügilale, v.a keskkonnateenistuse loal väiksemate kui 1,5 ha, keskkonnamõjude hindamine.

Prügila sulgemisel on oluline, et suletud prügilas tuleb teostada järelhooldustoiminguid, mis määratakse kindlaks prügila sulgemiskavaga, kuni 30 aastat. Vastavalt regulatsioonile on järelhooldustoimingute teostaja on prügila viimane käitaja.

Prügila seire

Meteoroloogilised andmed	Meteoroloogilisi andmeid (ööpäevane sademete hulk, õhutemperatuur kell 14.00, aurumine, õhuniiskus kell 14.00.) kogutakse kalendrikuude kaupa kuu keskmisena nii kaua, kui keskkonnateenistus seda nõuab;
Prügila ümbruskonna kaevude vee seire	Prügila ümbruskonna kaevude seire läbi kord aastas suurvee ajal ülemist põhjaveekihti avavatest kaevudest veeproovide võtmise ning võrrelduna eelmiste andmetega;
Pinnavee seire	Pinnavee proovid peavad võimalikult hästi iseloomustama prügila mõjupiirkonna

	pinnavee omadusi, sealhulgas selle keskmist koostist. Pinnavee omadused määratakse vähemalt ühes kohas prügilast ülesvoolu ja vähemalt ühes kohas prügilast allavoolu. Pinnaveest võetakse suurveeperioodil kuuajalise vahega vähemalt kaks ning madalveeperioodil vähemalt üks proov.
Nõrgvee seire	Nõrgvee proovid peavad võimalikult hästi iseloomustama prügilast lähtuva nõrgvee omadusi, sealhulgas selle keskmist koostist. Nõrgvee maht ja koostis määratakse eraldi igas kohas, kus vesi juhitakse prügilast välja, samuti kõigis nõrgvee kogumiskohtades.
Prügilagaasi seire	Prügilagaasi seire peab võimalikult hästi iseloomustama prügila kõigis osades tekkivaid gaase. Prügilagaasi heitkogused, koostis ja rõhk tehakse kindlaks järelhooldusperioodil iga 6 kuu tagant. Prügilagaasis määratakse analüüsitavad gaasid ladestatud jäätmete koostisest ja jäätmete leostumisomadustest lähtudes. Metaani (CH ₄), süsinikdioksiidi (CO ₂) ja hapniku (O ₂) sisalduse mõõtmine on kohustuslik.
Põhjavee seire	Põhjavee proovid võetakse vähemalt ühes punktis prügila suhtes pealevoolu ja vähemalt kahes punktis prügila suhtes allavoolu. Põhjavee taset mõõdetakse nii prügila kasutusajal kui ka järelhooldusperioodil 2 korda aastas. Seiretulemusi hinnatakse kontrolltabelisse kantavate näitajate põhjal näitajate kõikumiste järgi.

Prügila täpsem seire korraldus määratakse kindlaks keskkonnakompleksloaga.

7.4 Planeerimiselahendus

Planeeringuala hõlmab endas 25,6 suurust ala, mis koosneb 6,2 ha olemasolevast Torma vallale kuuluvast prügila territooriumist (katastriüksus 81003:003:0038) ning 19,4 ha RMK-le kuuluvast metsamaast (katastriüksus 81003:003:0570, kogupindala 1084 ha). Planeeringulahenduse kohaselt moodustaksid eelnimetatud ala kokku ühe katastriüksuse, kogupindalaga 25,6 ha ja sihtotstarbekaga Jäätmeohidla maa.

Laienduse planeerimisel on lähtutud, et metsamaa muutmine jäätmeohidlamaaks tooks metsamajanduslikus mõttes RMK-le kaasa võimalikult väiksed kahjud. Kehtestatud Torma valla üldplaneering näeb ette laiendada prügila maaala nii ida- kui läänesuunas. Käesoleva planeeringulahenduse kohaselt on paremaks lahenduseks laiendamine läänesuunas, kuna tegemist on läbiraaiatud metsaalaga, mille uuenemine on alles algfaasis. Seetõttu võib eeldada, et avalik huvi ja vajadus Torma prügila laiendamise vastu kompenseerib tekkiva metsamajandusliku kahju.

Kogu käitis planeeritakse jagada funktsionaalsuse alusel erinevateks aladeks: 1) jäätmete ladestusalad; 2) kompostimisala; 3) inertsete jäämete käitlusala; 4) tehnovõrkude alad; 5) hoonestusalad; 6) katematerjali ladustusalad.

1) Jäätmete ladestusalad – põhijoonisel märgitud aladena nr 1, 9, 10 ja 11

Ala nr 11 puhul on tegemist esimese 0,5 ha suuruse ladestusalaga, mis on käesolevaks hetkes suletud ning on alustatud selle korrastamistoiminguid. Korrastustoimingute aluseks on sulgemisprojekt, mis näeb ette ladestusala katmist 50 cm alumisest kattekihist, 10 cm liivakihi, bentoniitmatist,

drenaažmatist, geotekstiilist, 85 cm ülemisest kattekihist ning 15 cm kasvupinnasekihist koosneva kattekihiga. Ladestusalale paigaldatakse ka gaasikogumissüsteem ning nõrgvee tsirkulatsioonisüsteem.

Ala nr 9 ja 10 puhul on tegemist hetkel kasutusel oleva ning ehitamisel olevate ladestusaladega. Hetkel kasutatakse ladestamiseks ala nr 9, mille suuruseks 1,6 ha ning mahutavusega ca 120 000 tonni jäätmeid. Ehitamisel oleva ladestusala suuruseks on 0,8 ha ning mahutavuseks ca 70 000 tonni jäätmeid.

Ala nr 11 on perspektiivsete ladestusalade maa, mille pindala on 7 ha, mis jaotatakse väiksemateks ladestusaladeks ja ehitatakse välja täituvuse järjekorras. Perspektiivsete alade planeerimisel on võetud aluseks Torma prügila järgneva 10 aasta jäätmevoo prognoos, mis langeb seniselt 73 000 tonnilt aastas 2020-ndaks aastaks ca 20 000 tonnini aastas.

Ladestusalade ehitamisel tuleb tagada piisav põhjavee kaitstus. Oluline on just ladestusala aluse ja külgede ehitus. Tulenevalt kolmanda ladestusala ehitusprojektist ning teostatud keskkonnamõju hindamisest, tuleks ladestusalade ehitamisel rajada nõuetekohane tehisbarjäär, mis koosneb vähemalt järgmistest osadest: 1) olemasolev aluspõhi (saviliivmoreen); 2) savist tehisbarjäär vähemalt 500 mm; 3) soovitatavalt bentoniitmatt; 4) isoleerkiht, 2 mm HDPE kile; 5) kaitse geotekstiil; 6) kaitse liivakiht 100 mm; 7) vähemalt 600 mm drenikiht, kus on lubatud kasutada purustatud autorehve.

Ladestatud jäätmed tihendatakse mahumassini vähemalt 900 kg/m^3 40 tonnise prügirulli abil. Jäätmelade kujundatakse nõlvusega 1:3, mis tagab püsivusarvutuste põhjal piisava stabiilsusvaru. Prügila käitamisel tuleb tagada, et ladestamisse jõuavad ainult ladestamiskõlbulikud jäätmed. Selleks tuleb jäätmete vastuvõtmisel veenduda jäätmete prügilakõlbulikkuses. Olmejäätmete hulgast välja tulevad ohtlikud jäätmed tuleb ladestusalalt eemaldada. Jäätmete lendumise vältimiseks tuleb jäätmeladet perioodiliselt kompaktoriga rullida ning hoida võimalikult väikest osa jäätmelademelt avatuna. Selleks tuleb jäätmelade vahekihtidega katta. Vahekihtideks tuleks võimalusel kasutada prügilasse toodud sobivaid jäätmeid – koldetuhk, pinnas, kompost jne. sellega vähendatakse prügila käitamisel vajamineva loodusvaru mahtu.

Ladestamisala täitumisel projektkõrguseni tuleb see nõuetekohaselt sulgeda. Jäätmelademe kõrguse puhul tuleb arvestada olemasolevate jäätmelademete kõrgustega. Prügila käitaja katab ladestamise lõppemisel jäätmelademe järgmiselt: tavajäätmeprügilas gaasi kogumise kihi, vettpidava mineraalkihi, vähemalt 0,5 m paksuse drenikihi ja vähemalt 1 m paksuse kattepinna kihiga. Ladestusalade katmiseks ettenähtud materjalide ladustamiseks on ettenähtud plats planeeringuala kirdenurka (põhijoonisel märgitud ala nr 2). Katmiseks tuleks kasutada lisaks looduslikule pinnasele samalaadseid jäätmeid, millega suurendatakse nende taaskasutust. Sobivateks materjalideks on puidu ja turba koldetuhk, süvenduspinnased, kompost jne. täpne materjalide loetelu tuleks ette näha ladestusala sulgemisprojektiga. Teiste alade korrastamisel tuleks tagada vähemalt esimese ladestusala sulgemisprojektiga ette nähtud kaitsemeetmed.

2) Kompostimisala – põhijoonisel märgitud alana nr 7

Kompostimisala suuruse tingib käideldavate jäätmete kogus ning kasutatav tehnoloogia. Kompostimiseks planeeritakse kasutada kottkompostimise tehnoloogiat. Kompostimiseks kasutatakse ühekordseid kotte (n. 1,5 – 4,2 m läbimõõdu ja 30 - 150 m pikkusega), milliseid täidetakse spetsiaalse aparaadi abil. Kottide eesmärgiks on hoida kontrolli all kompostimisel tekkivaid lõhnu, niiskust ja kaitsta auna sademete mõju eest. Kompostimiseks kasutavad kotid on sellise ehitusega, et hoiavad endas võimaliku tekkiva nõrgvee ning lasevad läbi õhku kuid ei lase läbi suurema molekulisi halba lõhna tekitavaid gaase. Enne kompostimist purustatakse ja segatakse erinevad jäätmed ja lisamaterjalid

omavahel. Kompostimise käigus tõuseb komposti temperatuur kuni 70⁰ C-ni. Komposti õhutustamiseks kasutatakse sundaereerimist ning seetõttu ei vaja kompost segamist. Aereerimine sõltub komposti tingimuste muutumisest ning toimivad automaatselt. Kui komposti temperatuur langeb vähendatakse õhu lisamist ning temperatuuri liigse tõusu korral, mis on märgiks näiteks anaeroobsete tingimuste tekkest, pumbatakse õhku intensiivsemalt kottidesse. Selleks on paigaldatud kottide sisse õhutorustik. Kotti külgedel on avad temperatuuri, pH, niiskuse, hapnikusisalduse jt vajalike näitajate jälgimiseks. Toitainete vähesuse korral on võimalik neid vedelal kujul (n. vesilahusena) kottidesse lisada.

Kompostväljak jaotatakse järgmisteks sektoriteks (aladeks):

- Käitlusala – pinnase jt jäätmete ning lisamaterjalide vastuvõtt ja ajutine ladustamine. Toimub sorteerimine ja vajadusel purustamine ning komposti kokkusegamine. Käitlusala peaks kindlasti olema vettpidava kattega ning kõik platsi sade- ja muud veed tuleb kokku koguda, lasta läbi õli- ja liivapüüduuri ning see järel käidelda (sõltuvalt veeproovide tulemustest, kas ohtliku või mitteohtliku reoveena).
- Kompostimisala – toimub kompostimine. Reaktor- ja kottkompostimise kasutamisel ei pea kompostimisala olema tingimata asfaltplats, kuna kasutavad kotid ja reaktorid hoiavad võimaliku nõrgvee endas. Samas peaks plats olema kõvakattega (n. killustik), mis võimaldab raskemate masinatega platsil töötada platsi kahjustamata.
- Komposti ladustamisala – toimub valmiskomposti ladustamine ning vajadusel järelvalmimine. Samuti peaks ala suur võimaldama järelsõelumist kvaliteetkomposti tootmiseks.

Kompostimisväljaku rajamise üldtingimused:

1. Käitlusala peaks olema tugev ja vettpidav (jäätmete jt materjalide ajutise ladustamise käigus puutub sadevesi jäätmetega kokku ning ei ole kõlblik otse pinnasesse juhtimiseks).
2. Käitlusala vertikaalplaneeringuga tuleb platsi kalle planeerida selliselt, et oleks võimalik kõik puhastamist vajavad platsiveed kokku koguda ning nõrgveepuhastisse suunata. Puhastada tuleb platsiveed, mis puutuvad otseselt kokku jäätmetega.
3. Kompostimisplatsi erinevad sektorid üksteisest eraldada, et vähendada puhastamist vajavate platsivete kogust. Jäätmetega mitte kokku puutunud platsiveed on lubatud vertikaalplaneerimisega juhtida platsi servaladele ning pinnasesse immutada või kraavi juhtida.
4. Kott- ja reaktorkompostimisel ei pea kompostimisala olema sama vettpidav kui käitlusala (võib kasutada ka killustikplatsi), kuna kompostimise käigus ei puutu sadaveed jäätmetega kokku ning platsile ei satu võimalikud nõrgveed.

Planeeritavaks kompostimisplatsi suuruseks on 1,2 ha, mis võimaldab käidelda kuni 5000 tonni aastas.

3) Hoonestusalad – põhijoonisel märgitud aladena nr 8, 12, 15 ja 16

Planeeringulahendusega nähakse ette mitme erineva funktsiooniga hoonestusalasid. Need on alad, kuhu on lubatud ehitada hooneid. Planeeringuga on kehtestatud tingimused hoonestusalade täisehitusprotsendile, korruselisusele, katusekaldele jne.

- Hoonestusala nr 8 – on suurim ala, kuhu planeeritakse välja ehitada jäätmekütuse tootmiskompleks, mis koosneb erinevatest purustitest, sorteerimisliinidest ja sõeladest. Tootmise käigus purustatakse segaolmejäätmed ning eraldatakse biolagunevad jäätmed, põlev fraktsioon ning inertne osa (metall, kivid jne). Hoonestusala varustatakse elektrienergia ja vee-kanalisatsiooniga. Samuti kogutakse kokku ala sadeveed ning juhitakse nõrgveepuhastisse. Jäätmetega mitte kokku puutunud sadeveed (n. katuseveed) on lubatud otse loodusesse juhtida.
- Hoonestusala nr 12 – on ettenähtud olemasoleva pakendijäätmete sorteerimisala laiendusena, kuna hetkel on piiratud sorteeritud pakendijäätmete ladustamisvõimalused.

- Hoonestusala nr 15 – on planeeritud olemasoleva garaaži suurenusena, kuna jäätmekeskuse laienedes on suurenenud oluliselt kasutatava tehnika nomenklatuur.
- Hoonestusala nr 16 – on planeeritud jäätmevaldajate poolt liigitikogutud jäätmete vastuvõtmise ja ladustamisvõimaluste parendamiseks. Hetkel ladustatakse neid jäätmeid garaaži kõrval, kuid selle laiendamisel ei ole liigitikogutud jäätmete ladustamiseks piisavalt ruumi. Uuel liigitikogumise alal ehitatakse välja varjualune ning estakaad. Hoonestusala nr 16 kasutusele võtmine on võimalik pärast ladestusala nr 9 täitumist ja korrastamist, kuna hetkel kasutatakse seda ala ladestusalale peale-mahasõiduks.

4) Inertsete jäätmete kogumis- ja käitlusala – põhijoonisel märgitud alana 6

Alal kogutavateks inertseteks jäätmeteks on vanarehvid, ehitusjäätmel, puidujäätmel jne. Hetkel ladustatakse neid hoonestusala nr 12, kuid seoses pakendijäätmete sorteerimis- ja ladustamisalade laiendamist ei ole seal inertsete jäätmete ladustamiseks ning töötlemiseks (peamiselt purustamine) piisavalt ruumi.

7.5 Krundijaotus

Tabel 7.5-1. Moodustatavad krundid ja ligikaudsed pindalad:

<i>katastriüksus</i>	<i>planeeringueelne ca pindala (ha)</i>	<i>planeeringujärgne ca pindala (ha)</i>	<i>planeeringueelne maakasutus</i>	<i>planeeringujärgne maakasutus</i>
81003:003:0038	6,20	25,59	Jäätmeoidla maa	Jäätmeoidla maa
81003:003:0570	1084,10	1064,70	Maatulundusmaa	Maatulundusmaa
-	-	0,01	-	Tootmismaa

7.6 Ehitusõigus ja olulisemad arhitektuurinõuded ehitistele

Maaüksuse aadress	Torma prügila	Torma prügila 2
	Olemasolev	Moodustatav
Krundi pindala	6,19	19,4
Krundi kasutamise sihtotstarve	OJ	OJ
Hoonete suurim lubatud ehitusalune pindala	3000 m ²	8 000m ²
Hoonete suurim lubatud arv krundil	8	8
Hoonete suurim lubatud korruselisus	2	2
Hoonete suurim lubatud kõrgus	14 m	14 m
Katusekalle kraadides	0-30	0-30
Hoonete minimaalne tulepüsivusklass	TP 3	TP 3

Märkus: OJ – tavajäätmete käitluse maa (jäätmeoidla maa)

Ehitiste projekteerimisel ja ehitamisel tuleb lähtuda heast ehitustavast ja üldtunnustatud ehitusreeglitest, jälgides et ehitist sobiks kokku ümbrusega, ei tekitaks ohtu elule, varale, tervisele ja keskkonnale. Samas võimaldaks energia ja materjalide säästlikku kasutamist, oleks piisava kandevõimega, püsivusega ja kestvusega, oleks piisavalt kaitstud tulekahju puhkemise ja levimise ning teiste õnnetuste eest. Hoonete pidevaks korrashoiuks peab olema tagatud juurdepääs tema kõikidele osadele ning selle remondi, korrashoiu ja kasutamise kulud oleksid võimalikult väikesed.

Kruntide kasutamise sihtotstarbena on määratud otstarbed, millistel on lubatud krundi kasutada. Krundidel, kus on määratud ehitusõigus, on lubatud hoonete ehitamine vastavalt määratud ehitusõigusele ja tingimustele. Krundidel on sihtotstarbe teenindamiseks lubatud teede, parklate ja

tehnovõrkude rajamine. Planeeringuga määratletud ehitiste maksimaalne lubatud kõrgus on katuse harja kõrgus hoonega külgnevast maapinnast.

Sõiduteed ja platsid projekteerida tolmuva kattega. Välja tuleb ehitada prügila ringliiklemise võimalus. Territoorium piirata 2-3 meetri kõrguse piirdega. Viimistlusmaterjalile planeeringuga piiranguid ega kitsendusi ette ei nähta.

7.7 Kujad ja tuleohutus

Hoonetevaheliste kujade määramisel on aluseks võetud, et lubatud madalaim tulepüsivusklass on TP3, samas tohib ehitada kõrgema tulepüsivusklassiga hooneid.

Hoonetevaheline kuja peab takistama tule levikut teistele hoonetele, kusjuures juhul kui hoonetevahelise kuja laius on alla 8m, tuleb tule leviku piiramine tagada ehituslike või muude abinõudega. Hoonetevahelise kuja arvestamisel võib lugeda üheks hooneks tuletõkkeseptsiooni nõuetele vastavat hoonetekompleksi, kusjuures sellised hooned peavad olema tuleohutusest lähtuvalt samases klassis, vastavalt TP1, TP2 või TP3. Juhul, kui tuleohutusnõuetest tulenevad kõrgemad nõuded projekteeritavatele hoonetele, kui on esitatud käesolevas planeeringus, tuleb järgida tuleohutusnõudeid.

Juurdesõiduteed, läbisõidukohad ja juurdepääsud hoonetele, rajatistele, tuletõrje- ja päästevahenditele ja -veevõtukohtadele peavad olema vabad ning aastaringselt kasutamiskõlblikus seisukorras.

Territooriumil ei tohi ladustada hoonete ja rajatiste vahelistesse tuleohutuskujadesse põlevmaterjale, põlevpakendis seadmeid ja taarat ning parkida transpordivahendeid ja muud tehnikat.

Hooned on varustatud esmakustutusvahenditega s.o. pulbertulekustutitega.

Tuletõrje veevõtukoht paikneb prügila värava juures. Planeeringuga on ette nähtud planeeringuala põhjaossa rajada vabaveeline veemahuti tuletõrje vee tarbeks (mahutite suurus ja tehniline lahendus tuleb lahendada eraldi projektiga lähtudes kehtivast normist EVS 812-6:2005 „Tuletõrje veevarustus“). Hoonete minimaalne tulepüsivus on määratud planeeringuga ja tuleohutuskujad lähtuvalt VV 27.10.2004.a. määrusega nr 315 „Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded“.

7.8 Tee maa-alad ja liikluskorraldus

Planeeringualal on liiklus ette nähtud mõlemasuunalisena. Prügilas on kavandatud liiklus ringskeemina. Sellega seoses muudetakse olemasolevat liiklusskeemi. Kõigepealt sõidetakse kaalule, kus kaalutakse auto koos jäätmetega, seejärel sõidetakse taaskasutatavate jäätmete kogumisalade juurde (asuvad peamiselt kaalust vasakul), kus jäätmed laaditakse konteineritesse, kogumisruumi või ladustamisplatsile või sõidetakse kohe lõppladestusalale (asuvad kaalust otse). Pärast jäätmete mahalaadimist sõidetakse uuesti kaalule, seetõttu tuleb kõik teealad välja ehitada piisavalt laiad kahesuunalise liiklemise võimalusi arvestades. Tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimesele ohtlike mõjude vähendamiseks määratakse teele kaitsevöönd. Tee maa-ala arvestuslikuks laiuks on 50 m.

Juurdepääsutee määrata avalikuks teeks vastavalt Teeseaduse § 4-le ja määrata kohalikule teele kaitsevöönd 20m teljest. Prügila asukoha viitamiseks täiendavate reklaamviitade paigaldamist ei ole

planeeringus ette nähtud. Parkimine on lahendatud krundisisiselt. Parkimiskohad on ettenähtud administratiivhoone juures.

7.9 Haljastus ja heakord

Planeeringu ala põhja- ja idasuunda on planeeritud jätta 50 m laiune kõrghaljastusriba tuulekoridori kaitseks. Suurema eraldatuse saavutamiseks on soovitatav kogu prügila territooriumi ümber jätta kõrghaljastus. Erinevate funktsioonidega platside isoleerimiseks on soovitatav jätta nende vahele kõrghaljastusribad.

Hoonestusala vertikaalplaneerimise lahendusega tuleb tagada sadevete kogumine ja kanalisatsiooni suunamine kõvakattega pindadelt. Uute hoonete ja nende ümbruse projekteerimisel arvestada olemasoleva reljeefi eripäradega. Hoonestusalal paiknevad puud võib likvideerida ehitatava hoone alusel alal.

Vajalik on paigaldada prügila ümber 2 kuni 3 meetri kõrgune piire.

Kinnistu omanik on kohustatud korras hoidma oma kinnistu piirdeaeda, õigeaegselt kärpima puude ja põõsaste oksid, kui need ulatuvad elektri- või sideliinidesse, tegema vajadusel umbrohutõrjet ning hoidma korras konteinerite hoiukohad ja juurdepääsu nendele.

Jäätmete transpordil ladestuspaika peab olema välistatud võimalus jäätmete lendumiseks. Selleks on soovitatav transportida jäätmed ladestuspaika kinniste jäätmeveokitega või konteineritega. Samuti on soovitatav seada üles töösolevate ladestuspindu ääristavate vallide peale püüdevõrk. Prügilendu on võimalus minimeerida ka pideva prügi tihendamise ja närimisega. Närimise arvukuse piiramiseks on soovitatav tegeleda spetsiaalsete tõrjemeetmetega (nt. mürksööti kaerahelbe-, vahaploki-, kontaktpulbri- ja vedeliku baasil). Metsloomade pääsuks prügila territooriumile tuleb takistada piiretega, millede korrasolekut tuleb pidevalt kontrollida. Tolmu vähendamiseks ladestusala vajadusel niisutada.

8 Tehnovõrkude paigutus ja tehnovarustus

8.1 Veevarustus ja kanalisatsioon

Olemasolevad hooned on varustatud vee- ja kanalisatsioonitrassidega. Planeeritud hoonestusala veevarustus on lahendatud vee- ja kanalisatsioonitrasside laiendamisega hoonestusalani. Olmevee saamiseks on ettenähtud prügila värava juurde perspektiivne puurkaev. Vastavalt Veeseaduse §28 ei moodustata puurkaevule sanitaarkaitseala, kui põhjavett võetakse alla 10 m3 ööpäevas ühe kinnisasja tarbeks. Nendele veevõtukohtadele on määratud Keskkonnaministri 16.12.1996.a. määrusega nr 61 hooldusnõuded, millede kohaselt:

- ühe kinnisasja omanikule vajaliku kaevu asukoht peab olema võimalike reostusallikate (kogumiskaevud, käimlad, prügikastid, väetise- ja sõnnikuhoidlad, õlimahutid, kanaliseerimata saunad jne.) suhtes põhjaveevoolu suunas (järgib üldjoontes maapinna kallakust) ülesvoolu ja neist krundi piires võimalikult kaugemal (mitte vähem kui 10 m);
- puurkaevu suudme manteltoru ots peab jääma vähemalt 30 cm võrra maapinnast kõrgemale.
- üldjuhul ei ole soovitatav rajada puurkaevu suudme ümber šurfi. Šurfi rajamine tuleb põhjendada veehaarde projektis. Rajatavate või olemasolevate šurfide seinad ja põhi peavad olema vettpidavad ja manteltoru ots peab ulatuma vähemalt 15 cm kõrgemale pinnasevee maksimaalsest tasemest.

- kaevu suue peab olema veekaitse eesmärgil suletud.
- kaevu suudmetagune osa tuleb kindlustada vähemalt 50 cm sügavuseni savilukuga.
- kaevu ja selle ümbruse sanitaarse seisundi korrasoleku eest vastutab kaevu omanik (valdaja).

Kanaliseerimisüsteem on planeeritud juhtida biotiiki ning seejärel ehitatavasse nõrgveepuhastisse, millele järgneb täiendav biotiik, kus toimub järelpuhastus. Biotiigist juhitakse vesi Võtikvere peakraavi ülevoolutoru kaudu. Trasside täpne asukoht maaüksusel määrata tehnilise projekti käigus. Täiendava võimalusena nähakse nii ette puhastamata nõrgvee kui ka puhastatud heitvee jäätmelademetele tagasipumpamise võimalus.

8.2 Sadeveed

Teede ja platside projekteerimise käigus rajada lokaalne sade- ja sulavetekanaliseerimine.

Hoonestusalal lahendatakse sade- ja sulavete kanalisatsioon järgmiselt:

- sade- ja sulaveed juhitakse ära vertikaalplaneerimisega;
- hoonestusala lõunaossa ehitatakse liiva- ja õlipüüdja;
- hoonestusala sade- ja sulaveed juhitakse vertikaalplaneerimisega liiva- ja õlipüüdjasse;
- liiva- ja õlipüüdjast juhitakse puhastatud sade- ja sulaveed planeeringuala lõunapoolsel küljel paiknevasse Võtikvere peakraavi;
- tavajäätmete ladustusaladelt (jäätmekütuse ja biolagunevate jäätmete käitlemisaladelt) juhitakse nõrgvee kogumistiiki ning puhastatakse koos ladestusala nõrgveega.

8.3 Nõrgvee kogumis- ja puhastussüsteem

Prügilate nõrgvete puhul on endiselt tegu suure keskkonnaprobleemiga, seda nõrgvee keeruliste omaduste tõttu. (mõnikord toksilised, kõrge saasteainete sisaldus, liiga kõrge või madal pH, soolsus jne). Saasteained prügila nõrgvees võib jagada üldiselt nelja gruppi:

- 1) Lahustunud orgaaniline aine, mõõdetuna KHT-s (keemiline hapnikutarve) või TOC-s (täielik orgaaniline süsinik); lenduvad rasvhapped; (mis akumuliseeruvad jäätmete stabiliseerimise happelise faasi kestel); raskelt lagunevad komponendid nagu fulva ja humiini sarnased koostisosad.
- 2) Anorgaanilised makrokomponendid: Ca, Mg, Na, K, NH₄, Fe, Mn, Cl, SO₄ ja HCO₃.
- 3) Raskemetallid: Cr, Cu, Pb, Ni ja Zn.
- 4) Ksenobiootilised orgaanilised komponendid, mis tulenevad kodumajapidamisest või tööstuslikest kemikaalidest. Need sisaldavad teiste seas hulgaliselt aroomaatseid vesinikkarbonaate, fenoole, klooritud aroomaatseid ühendeid, pestitsiide jt.

Iga konkreetse prügila korral on tegemist teatud määral erineva koostisega nõrgveega (vt. Tabel 8.3-1). Nõrgvesi on suure reostuspotentsiaaliga, ta võib rikkuda nii põhja- kui ka pinnavee ning pinnase prügila ümber. Seepärast on selle kogumine ja käitlemine äärmiselt oluline. Uute perspektiivsete ladestusala põhjad ja küljed kaetakse vettpidavast materjalist kihiga. Ladestusala põhja paigaldatakse drenaaž. Dreenikihi paksus on vähemalt 0,5 m. Nõrgvesi kogutakse ja puhastatakse Veeseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt kohapeal. Nõrgvee puhastussüsteemid rajatakse, et vältida heitvee kontrollimatut sattumist keskkonda ja minimeerida risk heitvete sattumisest põhjavette, kus leiduvad reoained kujutavad endast potentsiaalseid toksikante. Ladestusalt kogutud nõrgvesi puhastatakse biopuhastis, mis asub planeeringuala kaguosas.

Tabel 8.3-1. Erinevate prügilate nõrgvett iseloomustavad näitajad

Nõrgvee näitaja	Noor	Keskmine	Stabiilne	Jöelähtme	Väätsa	Uikala	Paikre	Torma
Prügila vanus (aastad)	<1	1–5	>5	4	5	5	1	>5
pH	<6.5	6.5–7.5	>7.5	7,1-8,1	7,6-7,8	7,5-8,2	7,0-7,2	7,5-8,3
BHT/KHT	0.5–1.0	0.1–0.5	<0.1	0.2-0.3	0.2-0.3	0.3	0.2-0.3	0,13
KHT (g/L)	>15	3–15	<3	<9,1	<2,3	<4,8	<1,2	0,60
NH ₃ -N (mg/L)	<400	NA	>400	<974*	<332*	<864*	<206*	-
TOC/KHT	<0.3	0.3–0.5	>0.5	0.2-0.7	0.3–0.5	0.2-0.6	0.2-0.5	-
üldlämmastik (g/L)	0.1–2	NA	NA	0.2-1.3	0.1-0.4	0.7-1.1	0.2-0.3	0,12
Raskmetallid (mg/L)	>2	<2	<2					
(*) arvutatud NH ₄ + NH ₃ lämmastiku kohta								

Arvestades, et hetkel tekkiv nõrgvesi on „lahjem“ kui teistes prügilates, on teostatud KMH hinnangul võimalik selle nõuetekohane puhastamine bioloogilist puhastust kombineeritud keemilise setitamisega võimalik. Samas on vajalik, intensiivsemast jäätmete ladestamisest tulenevalt, nõrgvees saasteainete kontsentratsiooni kasvades efektiivse järelpuhastuse rakendamine. Parimaks lahenduseks on pakutud pöördosmoos tehnoloogiat.

Nõrgvee kogumissüsteem peab võimaldama kokku koguda ning puhastada järgmiste planeeringualal olevate alade veed: 1) ladestusaladelt 100% tekkivatest nõrgvetest; 2) korrastatud ladestusaladelt jäätmelademest tulevad nõrgveed. Vett pidavalt kattekihilt mahavoolavad sadeveed on lubatud juhtida otse kraavi; 3) hoonestusaladelt jäätmetega kokkupuutuvad sadeveed; 4) kompostimisalalt jäätmete kogumis- ja käitlusala sadeveed 100%.

Prügila hetkel väljaehitatud nõrgvee kogumis- ja puhastussüsteem koosneb järgmistest osadest:

1. Ühtlustusmahuti

Toorreovee vooluhulkade ja reostuse ühtlustamiseks enne käitlust kasutatakse olemasolevat kogumismahutit. Paigaldatakse segaja. Mahuti puhastatakse, korrastatakse perved, kindlustatakse põhi segaja aktiivselt mõjutatud tsoonis ning paigutatakse vastuvõtukaev. Eeldatav maht saab olema ca 1550 m³, mis on ca 50% suurem aastatere äravoolude põhjal koostatud integralgraafikuga leitud ja võimaldab hoida aastaringelt mikserile sobivat veesügavust ja reostuse puhverduvõimet. Talveperioodil võetakse reovesi vahetult vahekaevust, kuhu see tuleb ladestusalalt suhteliselt kõrgema temperatuuriga. Kontsentratsiooniühtlustajana see süsteem talvel eriti ei toimi. Suvel võetakse reovesi juba läbisegatud veest.

2. Toitepumpla

Toitepump asub tehnohoones asuvas kombipumplas. Pump on varustatud sagedusmuunduriga ja kindlustab toodangu 0.5 .. 5 m³/h.

3. Puhasti

Projekteeritud puhasti koosneb järgmistest osadest:

- 1) Eelkäitluseks on puhastiploki integreeritud käsivõre ja algeline liivapüüis-rena;
- 2) Bioloogiliseks käitluseks on aerotank, milles on võimalik kujundada karuselltüüpi protsess;
- 3) Järelkäitlus põhineb traditsioonilisel veekäitlussüsteemil, mis koosneb kolmest põhielemendist:
 - koagulatsioonisüsteemist;
 - hõlje põhilise osa eemaldamise süsteemist;
 - filtratsioonisüsteemist.

Puhasti projekteerimisele eelnesid reovee keemilise eelkäitluse katsed. Saavutatav tulemus KHT ja BHT alandamise osas oli ca 10%, majanduslikult mittetasuv ja ei väärinud seega edasist tegevust. Põhipuhastusosana kasutatakse väikese koormuse ja seega pikendatud aeratsiooniajaga aerotanki. Tank on jagatud kaheks tsooniks, mida on võimalik kasutada kas aeroobseks või anaeroobseks käitluseks.

- Aasta keskmiseks päevaseks reostuskoormuseks on võetud 20 kg BHT7
- Eesti prügilate reoveest võetud proovid on andnud tulemuseks 5 ... 50 kg BHT/d.
- Kaalutud keskmine ca 9.5 kg.

4. Käideldud vee reservuaar

Puhastusprotsessi läbinud vesi juhitakse 550 m³ vett mahutavasse reservuaari. Osaliselt on tegemist ka järelviimistluse etapiga, kuna vee viibeajaks võib kujuneda kuni 15 päeva. Sellega tagatakse ka, et häired puhasti töös ei mõjutaks otseselt eesvoolu. Reservuaarist on ettenähtud ka vee ladestusalale tagasipumpamise võimalus, kas siis ladestusala kastmiseks või olukorras, kus heitvee kvaliteet ei vasta kehtestatud normidele.

5. Retsirkulatsioonipumpla

Tehnoloogias paiknevas kombipumplas asub toorreovee pump ja tsirkulatsioonipump. Retsirkulatsiooniks on valida toorreovett, käideldud vett või liigmuda.

Eelkirjeldatud puhastussüsteem on projekteeritud keskmiselt ööpäevas 35 m³ tekkiva nõrgvee puhastamiseks. Maksimaalseks koormuseks kuni 91 m³ ööpäevas. Täpsemalt vaata Tabelist 8.3-2.

Tabel 8.3-2. Nõrgvee tekkimine Torma prügilas

Prügilaosa	Arv	Sademed, m3				Äravool ladestusalalt (asfaltplatsilt), m3				
		Maksimaalne		Keskmine		%	Maksimaalne		Keskmine	
		Päevas	Kuus	Kuus	Aastas		Päevas	Kuus	Kuus	Aastas
Ladestusala nr 1	6150 m2	394	1322	504	3733	20	79	264	101	747
Ladestusala nr 2	11525 m2	738	2478	945	6996	30	221	742	283	2096
Ladestusala nr 3	11525 m2	738	2478	945	6996	40	295	991	378	2798
Taaskasutusala	4200 m2	269	903	344	2549	80	215	722	275	2039
KOKKU:		2138	7181	2739	20274		810	2720	1037	7680

Puhastusseadmetesse suunatav vooluhulk:

Maksimaalselt tunnis:	Q =	3,8	m3/h
Maksimaalselt ööpäevas:	Q =	90,7	m3/d
Keskmiselt tunnis:	Q =	1,4	m3/h
Keskmiselt ööpäevas:	Q =	34,6	m3/d

Kuna käesoleva planeeringulahendusega on ettenähtud täiendavate alade rajamine, tuleb nende ehitusprojekteerimise käigus prognoosida ka puhastamist vajava nõrgvee koguse suurenemist ning hinnata olemasoleva süsteemi võimekust. Olukorras, kus olemasolev süsteem ei võimalda suurenenud nõrgveekoguseid vastu võtta ning ei ole võimalik suurendada selle võimsust, on ettenähtud täiendava kogumistiigi ja puhasti rajamise võimalus planeeringuala põhjaossa (põhijoonisel märgitud alana nr 3).

8.4 Soojavarustus

Olemasolevad olmehooned on varustatud elektriküttega. Uue hoonestusala jaoks on planeeritud tulevikus kasutusele võtta prügilas kogutavat biogaasi. Täpne lahendus antakse edasi ehitusprojektiga. Uus katlamaja paigutatakse hoonestusalale nr 8.

8.5 Elektrivarustus

Olemasolevad hooned on varustatud elektriga ning hetkel kasutatavaks maksimaalseks võimsuseks on 50A. Planeeringulahenduse kohaselt ümbritsetakse kogu territoorium tänavavalgustusega. Elektrienergiaga varustatakse ka kõik planeeritavad hoonestusalad, millest suurima perspektiivse tarbega on ala nr 8, kuhu on planeeritud rajada jäätmekütuse tootmiskompleks. Seoses perspektiivse elektrienergia tarbevajaduse tõusuga on planeeritud tõsta kütise maksimaalset elektrienergia võimsust 750A-ni ning planeeringualale on ettenähtud alajaam, prügila väravast paremale. Alajaama tarbeks moodustakse eraldi krunt (põhijoonisel märgitud krunt nr 3).

9 Servituudid, kinnisomandi kitsendus

Olemasoleva kinnistu (tunnus 81003:003:0038) kehtivad järgmised servituudid ja kinnisomandi kitsendused:

- sissesõidu teel on arvestatud kohaliku tee kaitsevööndiga 20 m tee teljest.
- maa-alal asub maaparandussüsteem TTP 416.
- Võtikvere kraavi ehituskeeluvöönd 25 m.
- Võtikvere kraavi piiranguvöönd.
- 0,4 kV elektriliini kaitsevöönd 2 m liini teljest.

Planeeringujärgselt eeltoodud servituudid ja kitsendused ei muutu.

10 Planeeringu rakendamisega kaasnev keskkonnamõju

Torma prügila kehtiva keskkonnakompleksloa muudatuse rakendamisega kaasneva keskkonnamõju hindamine algatati Jõgevamaa keskkonnateenistuse poolt 16.20.2008.a. Kuna paralleelselt toimub Torma prügila laienduse ettevalmistamiseks detailplaneeringu koostamine, lepiti osapoolte vahel kokku, et laiendusega kaasnevad mõjud lisatakse käesolevasse keskkonnamõju hindamisse. Koostatud KMH aruanne on käesoleva detailplaneeringu üheks osaks ning on kohaldatav planeeritavate tegevuste rakendamisel.

Planeeritavate tegevuste rakendamine tuleneb vajadusest edasi arendada Torma prügilat jäätmekäitluskeskuseks, mis suudaks teenindada Ida- ja Lõuna-Eestit. Kütise arendamise käigus planeeritakse teostada prügilas järgmised muudatused: eelkõige näha ette võimalused täiendavate ladestusala rajamiseks, leida asukoht ladestusala sulgemisel vajaminevate materjalide ladustamiseks, välja ehitada inertsete jäätmete kogumisala, välja ehitada biolagunevate jäätmete kompostimisplats ning jäätmekütuse tootmiskompleks.

KMH käigus teostatud üldülevaate kohaselt vastab Torma prügila hetkel kehtivatele keskkonnanormidele. Senini probleemina tuvastatud nõuetele mittevastavat nõrgveepuhastit prügilas ei kasutata ning nõrgvesi transporditakse Mustvee linna reoveepuhastisse. Samuti ei ole prügilas väljaehitatud prügilagaasi kogumissüsteemi. Hetkel kasutuses olevale ladestusalale ei ole seda tehtud tehnilistel põhjustel, kuna torustiku paigaldamiseks peab ladestatud jäätmekiht olema 3-4 meetri paksune. Samas ollakse valmis töid koheselt teostama ning selleks on koostatud vastav projekt. Esimese, sulgemisele kuuluva ladestusala gaasikogumissüsteem on samuti projekteeritud, kuid enne selle väljaehitamist on vaja anda jäätmelademe lõplik kuju, sh nõlvused.

Planeeritavate tegevuste eesmärk tuleneb vajadusest arendada kütist tehnoloogiliselt edasi, alustada biolagunevate jäätmete käitlemist ning jäätmekütuse tootmist. Samas tuleb vähendada ka prügila

keskkonnamõju, milleks tuleb alustada esimese ladestusala korrastamistööd ning välja ehitada oma nõrgveepuhasti. Prognooside kohaselt ei ole edaspidi nõrgvee Mustveesse transportimine otstarbekas. Kolmas eesmärk tuleneb paljuski ka vajadusest tagada keskkonnanõuetele vastav jäätmete ladestamine suurema osa Lõuna-Eesti tarvis. Alates 16.07.2009.a. on Torma prügila ainukeseks keskkonnanõuetele vastavaks prügilaks piirkonnas. Seetõttu suureneb oluliselt igaaastane ladestusmaht ning olemasolevast katastriüksusest ei piisa enam täiendavate ladestusala laiendamiseks.

Lisaks eelnimetatud vajadusele tuleneb planeeritavate tegevuste vajadus jäätmekäitluse üldnõuetest, mille täitmisel on Torma prügilal oma oluline roll. Peamiseks nõudeks on jäätmekäitlushierarhia rakendamine, mille kohaselt tuleb vähendada ladestavate jäätmete mahtu. Samuti tuleb vähendada oluliselt ladestavates jäätmetes biolagunevate jäätmete osa. Nende nõuete täitmiseks nähaksegi ette jäätmekütuse tootmist ning biolagunevate jäätmete kompostimist. Samas ei ole nende tegevuste teostamiseks olemasoleval katastriüksusel piisavalt ruumi ning seetõttu on ka vajadus laiendada prügila territooriumi. Samuti on vajalik territooriumi laiendamine tagamaks jäätmete jätkusuutliku kõrvaldamisvõimaluse säilitamiseks, kuna olemasolev katastriüksus võimaldab jäätmeid ladestada veel 2-3 aastat.

Planeeritavate tegevustega kaasneva keskkonnamõju prognoosimisel tuvastati, et:

- Mõjud pinna- ja põhjaveele on minimaalsed, kui suudetakse rakendada nõrgvee puhastustehnoloogiat, mis puhastab heitvee kehtestatud normideni. Samuti ei ole tuvastatud, et senine tegevus oleks kaasa tootnud pinna- või põhjavee restust;
- Mõju õhukvaliteedile ei ole märkimisväärne ning prügilagaasi põletamisel tekkivad saasteainete kontsentratsioonid ning tekkiv müratase jäävad juba prügila territooriumil oluliselt alla kehtestatud piirnormide;
- Mõju maakasutusele, maastikuilmele, elustikule ning ökosüsteemidele ei ole samuti oluline, kuna juba prügila asukohavalikul on arvestatud neid aspekte.
- Mõju inimeste heaolule ja tervisele ei ole märkimisväärne, kuna olemasolevat elamud jäävad prügilast piisavalt kaugemale;
- Mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale on pigem positiivne, kuna vajadus keskkonnanõuetele vastava jäätmete ladestuskoha järgi on väga oluline.

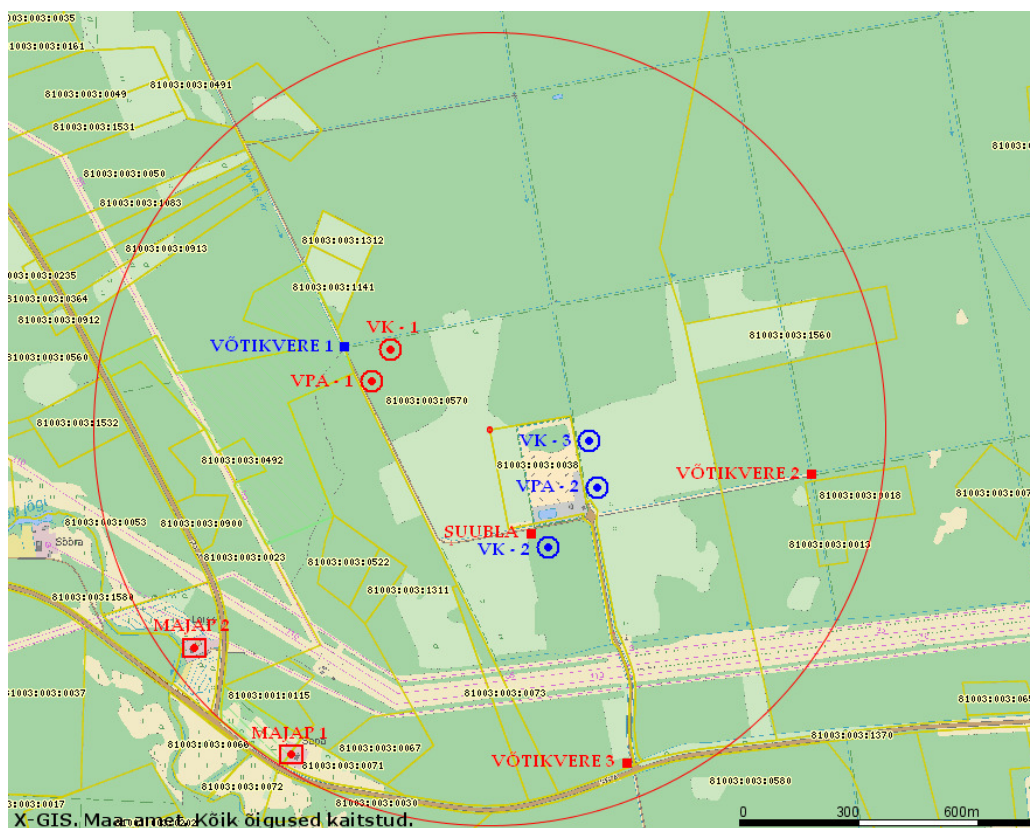
Prügila keskkonnamõju edasiseks jälgimiseks on vajalik täiendada teostavat keskkonnaseiret ning laiendada seirevõrgustikku.

11 Muudatused seirevõrgustikus

Tulenevalt prügila territooriumi laiendamisest ning õigusaktide seirenõuetest on vajalik teostava regulaarseirevõrgustikku laiendada järgmistes osades:

1. rajada kaks põhjavee seirekaevu peale poole põhjavee liikumise suunda (VPA – 1 ja VK – 1) ning teostada pinnaveeseiret Võtikvere peakraavist üleval pool prügilat (VÕTIKVERE 1);
2. alustada suubla seiret, pärast nõrgveepuhasti valmimist, uuest asukohast;
3. teostada suubla mõjuala seiret Võtikvere peakraavis ca 200 m kaugusel suublast allavoolu (VÕTIKVERE 2 ja 3);
4. teostada regulaarseiret lähimatest majapidamistest MAJAP 1 ja MAJAP 2.

Joonis 11-1. Torma prügila seireplaan

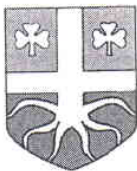
12 Detailplaneeringu rakendamistoimingud

Käesoleva detailplaneeringu rakendamise peamiseks toiminguks on moodustatava kinnistu nr 2 Torma valla munitsipaalomandisse taotlemine. Munitsipaliseerimisel on oluline, et planeeringulähedus vastab 16.06.2009.a. vallavolikogu määrusega nr 99 kehtestatud Torma valla üldplaneeringule. Samuti on teavitatud Riigimetsa Majandamise Keskust käesoleva detailplaneeringu algatamisest Torma Vallavalitsuse poolt 30.12.2008.a. kirjaga nr 7-2/1834.

Maa munitsipaliseerimiseks on esitanud oma toetuskirja Jõgevamaa Keskkonnateenistus (nüüd Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon), kes oma 03.12.2008.a. kirjas nr 33-7-1/52443-2, tõdeb, et pärast 16.07.2009.aastal, mil suletakse kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad, jääb Kagu-Eestis asuvaid Tartumaad, Põlvamaad, Valgamaad ja Võrumaad ühe võimalusena teenindama Torma prügila. Kuid selle eelduseks on Torma prügila laiendamine.

13 LISAD

13.1 Detailplaneeringu algatamisotsus

TORMA VALLAVOLIKOGU

**Torma
OTSUS**

16.detsember 2008 nr 272

**Detailplaneeringu koostamise algatamine
ja lähteülesannete kinnitamine**

Otsus antakse planeerimisseaduse § 10 lõike 5, halduskohtumenetluse seadustiku § 9 lõike 1 ja § 9¹ lõike 1, Torma Vallavolikogu 19. detsembri 2003. a määrusega nr 17 kinnitatud Torma valla ehitusmääruse punkti 2.4.2 alusel.

OÜ Amestop avaldus detailplaneeringu algatamiseks on registreeritud Torma Vallavalitsuses 14.novembril 2008.a

1. Algatada detailplaneering Torma vallas Võtikvere külas Torma valla prügila katastriüksusel (81003:003:0038) ehitusõiguse määramiseks ja sellega piirneval katastriüksusel (81003:003:0576) kinnistu jagamine ehitusõiguse määramiseks prügila laiendusel.

Detailplaneeringuga määratakse kindlaks kinnistu piirid, maakasutuse sihtotstarve, tehnovõrkude ja – rajatiste asukoht ning liikluskorraldus.

2. Kinnitada detailplaneeringu lähteülesanne Torma vallas Võtikvere külas Torma valla prügila katastriüksusel ja sellega piirneval katastriüksusel vastavalt juurdelisatud lähteülesannete lisale.

3. Detailplaneeringu koostamise, üleandmise, rahastamise ja detailplaneeringu kohase tehnilise infrastruktuuri väljaehitamise õigus antakse lepinguga üle OÜ-le Amestop.

4. Otsuse peale on õigus esitada kaebus Tartu Halduskohtule 30 päeva jooksul käesoleva korralduse teatavakstegemisest arvates.

5. Otsus jõustub teatavakstegemisest.

Mati Stokkeby
Volikogu esimees

13.2 Detailplaneeringu lähteülesanne

Lisa 1
Torma
Vallavolikogu
16.12.2008
otsusele nr 272

TORMA VALLA PRÜGILA KATASTRÜKSUSE DETAILPLANEERINGU LÄHTEÜLESANNE nr 1/2008

1. Lähteandmed:

Planeeringu tellija: OÜ Amestop (reg. Nr. 10697462)

Lähteülesanne on kehtiv: 2 aastat

Maa-ala asukoht: Võtikvere küla Torma vald Jõgevamaa.

Katastritunnus: 81003:003:0038; 81003:003:0576

Planeeringus käsitletav maa-ala piirneb:

Planeeritava maa-alal on hooned: sorteerimishoone, masinate hoiukuur, vastuvõtuhoone

Olemasolevad rajatised:

ladestusala nr 1 ja nr 2, nõrgveebassein, nõrgveepumplad, autokaal, tuletõrje veehoidla hoidla

Kehtivad planeeringud: Jõgevamaa maakonnaplaneering, Torma valla üldplaneering
(kooskõlastusringil)

Teostatud uuringud: Keskkonnamõjude hindamine

2. Ülesande koostamise alus: OÜ Amestop avaldus 14.11.2008.

3. Planeeringu eesmärk: Detailplaneeringu eesmärgiks on planeeritava maa-alal ehitusõiguse määramine ja 81003:003:0576 katastriüksuse jagamine prügila laiendamise eesmärgil.

Planeeringuala suuruseks on ligikaudu 36 ha.

4. Arvestamisele kuuluvad planeeringud ja dokumendid:

4.1. planeering peab vastama ehitusseaduses esitatud nõuetele;

4.2. planeering peab vastama planeerimisseaduses esitatud nõuetele;

4.3. planeering peab olema kooskõlas Torma valla ehitismäärusega;

4.4. planeering peab olema kooskõlas Jõgevamaa maakonnaplaneeringuga.

4.5. planeering peab olema kooskõlas Torma valla üldplaneeringuga (kooskõlastusringil)

5. Nõuded koostatavale planeeringule:

5.1. detailplaneeringu koostamise aluseks võtta aktualiseeritud (olemasolevat olukorda tõeliselt kajastav, sh tehnovõrgud) digitaalselt mõõdistatud alusplaan täpsusastmega M 1:500, kus on esitatud andmed koostaja kohta (firma nimi, litsentsi nr, töö nr), mõõdistamise aeg;

5.2. olemasoleva olukorra iseloomustus;

5.3. määrata maa-ala ehitusõiguse ulatus;

5.3.1. määrata maa kasutamise sihtotstarve;

5.3.2. lubatud ehitiste arv määratakse planeeringuga;

5.3.3. täisehituse protsent määratakse planeeringuga;

5.3.4. hoonete ehitusalune pind määratakse planeeringuga;

5.3.5. ehitiste lubatud kõrgus 2 korrust;

5.4. ehitistevahelised kujud lahendada vastavalt normatiivdokumentidele;

5.5. määrata olulisemad arhitektuurinõuded ehitistele;

5.6. määrata liikluskorralduse põhimõtted;

5.7. määrata haljastus- ja heakorra tingimused;

5.8. tehnovõrkude ja rajatiste asukohad lähtudes kavandatud arvutuslikust tarbimisvõimsusest ja kehtivatest normatiividest:

5.8.1. vee- ja kanalisatsioonivõrgud, sh. sadevete juhtimine;

- 5.8.2. soojavarustus;
- 5.8.3. elektrivarustus;
- 5.8.4. sidevarustus;
- 5.9. määrata keskkonnakaitse põhimõtted;
- 5.11. servituutide ja naabrusõiguste seadmise vajadus;
- 5.12. lahendada tuleohutusega varustamine, näidata tuleohutuse veevõtukohad;
- 5.13. muud seadustest ja õigusaktidest tulenevad kinnisomandi kitsendused.

6. Erinõuded ja piirangud detailplaneeringu koostamisel:

- 6.1. Detailplaneeringu koostamisse kaasata planeeritava maa-ala kinnisasjade omanikke; korraldada vähemalt üks avalik arutelu lähteseisukohtade ja eksiislahenduse tutvustamiseks;
- 6.1. detailplaneeringu eksiislahendus esitada Torma Vallavalitsusele kooskõlastamiseks;
- 6.2. planeering peab arvestama kohaliku maastikku ja sobituma ümbritsevasse keskkonda.

7. Detailplaneeringu koosseisus esitatavad materjalid:

- 7.1. asendiskeem 1: 10 000
- 7.2. olemasolev olukord M 1:500;
- 7.3. planeeringu põhijoonis;
- 7.4. tehnovõrkude ja maakasutuse joonis.
- 7.5. Detailplaneeringus tuleb planeerimis põhimõtted esitada graafilisel kujul selgeltloetavate tingmärkidega koos selgitava tekstilise osaga.
- 7.6. Detailplaneeringu dokumentidest digitaalne versioon.

8. Detailplaneeringu kooskõlastamine:

- 8.1. Lõuna-Eesti Päästkeskusega, Vanemuise 64 50410 Tartu tel 733 7300;
 - 8.3. Jõgevamaa Keskkonnateenistusega, Suur 3 48306 Jõgeva, tel 776 6345, 776 6347;
 - 8.4. Jõgevamaa Tervisekaitsetalitusega, Lossi 47 48104 Põltsamaa
 - 8.5. Planeeringuala kinnistu omanikega
- piirnevate kruntide/kinnistute omanikega juhul, kui detailplaneering mõjutab nende maakasutust
- 8.6. Sõltuvalt detailplaneeringu sisust on võimalikud täiendavad kooskõlastused, mille määrab Torma Vallavalitsus

Kooskõlastused võtta vastavale joonisele. Tekstilises osas esitada kooskõlastuse kokkuvõte. Originaalkooskõlastused võtta ühele eksemplarile.

9. Detailplaneeringu avalikustamine:

Detailplaneering avalikustatakse Torma Vallavalitsuse poolt planeerimisseaduses sätestatud korras. Avalikustamisel laekunud ettepanekud registreeritakse Torma Vallavalitsuses. Avalikustamiseks vajalike dokumentide hulgas peab olema ka dokumentide digitaalne versioon.

10. Detailplaneeringu vormistamine ja esitamine:

Detailplaneeringu dokumendid esitada vastavalt Planeerimisseadusele ja Ehitusseadusele.

Detailplaneering esitatakse Torma Vallavalitsusele avalikustamiseks neljas eksemplaris ja digitaalse versioonina.

Detailplaneeringu eksemplariid esitatakse avalikule väljapanekule ja kehtestamisele kahe köitena. Kaks eksemplari jääb Torma Vallavalitsusse.

Lähteülesande koostas:

Jüri Koger
Ehitusspetsialist

13.3 Detailplaneeringu algatamisest RMK teavitamine

TORMA VALLAVALITSUS

RMK
Viljandi mnt 18 b
11216 TALLINN

30.12.2008 nr 7-2/14.3.1

Kaaskiri

Kooskõlas Planeerimisseaduse § 12 lõikega 4 edastame Teile Torma vallas
16.detsembril 2008. a. algatatud detailplaneeringu korralduse.

Lugupidamisega

Jüri Koger
Ehitusspetsialist

Lisa 1: koopia Torma Vallavalitsuse korraldusest 1 lehel 1 eks.
Lisa 2: lähteülesanded 2 lehel 1 eks.

Kooli tee 25
Torma vald
48502 JÕGEVAMAA

vallavanem 776 2900
vallasekretär 776 2905
faks 776 2909
e-mail: vald@torma.ee

a/a 10102032061002
Eesti Ühispank kood 401
Reg nr 75023645

13.4 Seiskoha küsimine Keskkonnaametilt KSH algamise/mittealgatamise kohta**TORMA VALLAVALITSUS**

Hr Rainis Uiga
Keskkonnaamet
Jõgeva-Tartu regioon
Aia 2
48306 JÕGEVA

10. märts 2009.a. nr 7-2/6444

**Planeeringule KSH algatamise
seisukoha küsimine**

Torma Vallavolikogu algatas 16.12.2008.a. OÜ Amestop taotlusel detailplaneeringu Torma valla prügila katastriüksuse ja sellega piirnevale alale 20,3 ha ulatuses, eesmärgiga määrata kindlaks kinnistu jagamine ning ehitusõigus prügila laiendamiseks.

Torma prügilat opereeriv ettevõtte OÜ Amestop on algatanud keskkonnakompleksloa muutmise, mis tuleneb esimese ladestusala täitumisest (suurus ca 0,5 ha) ning prügila laiendamise vajadusest, et välja ehitada biolagunevate jäätmete kompostimise ja jäätmete sorteerimise võimalused ning tõsta aastas ladestavate jäätmete mahtu, et välja ehitada uus ladestusala. Eelnimetatud keskkonnakompleksloa muutmiseks algatas end. Jõgevamaa Keskkonnateenistus oma 16.10.2008.a. korraldusega nr 33-1-1/2314 keskkonnamõtjude hindamise. Keskkonnamõtjude hindamist teostab OÜ RealEnviron, juhtekspert Jargo Jürgens (litsentsi nr KMH0114). Käesolevaks ajaks on end. Jõgevamaa Keskkonnateenistuse poolt heaks kiidetud keskkonnamõtjude hindamise programm (29.01.2009.a. korralduse nr 33-11-3/4847-2).

Eelnimetatud KMH programmi kohaselt planeeritakse hindamises käsitleda järgmiseid tegevusi:

1. Ladestatavate segaolmejäätmete kogust suurendada 10 000-lt tonnilt aastas 100 000-le aastas. Ladestatavate jäätmete koguse suurendamine tagaks Torma prügilale majanduslikult jätkusuutliku tegevuse rakendades korrektselt prügila keskkonnamõtjude vähendamiseks vajalikke meetmeid, milleks on nõuetele vastav nõrgveepuhasti, prügila gaasikogumissüsteem, jäätmete taaskasutamise suurendamine jne;
2. Suurendada taaskasutatavate pakendijäätmete käitluskogust;
3. Alustada asbesti sisaldavate jäätmete ladestamist Torma prügilas, millest asbesti sisaldavaid ehitusmaterjale 300 t/aastas ja asbesti sisaldavaid isolatsioonimaterjale 300 t/aastas;
4. Välja ehitada nõuetekohane nõrgvee puhastussüsteem. KMH protsessi käigus analüüsitakse ja võrreldakse nõrgvee puhastuslahendusi, mida on erinevatel perioodidel kaalutud rakendada;

Kooli tee 25
Torma vald
48502 JÕGEVAMAA

vallavanem 77 62 900
vallasekretär 77 62 905
faks 77 62 909
e-mail: info@torma.ee

a/a 10102032061002
Eesti Ühispank kood 401
Reg nr 75023645

5. Välja ehitada nõuetekohane prügilagaasi kogumise- ja käitlussüsteem. KMH protsessi käigus analüüsitakse ka võimalusi tekkiva prügilagaasi käitlemisel energia kasutamise võimalusi;
6. Välja ehitada kolmas jäätmete ladestusala;
7. Sulgeda esimene ladestusala;
8. Laiendada prügila territooriumi, kuhu planeeritakse prügila ladestusala, välja ehitada saastunud pinnase käitlusväljak ning suurendada prügila teenindusmaad;
9. Parendada ning laiendada prügila seirevõrgustikku.

Keskkonnakompleksloa taotlemine ja sellele keskkonnamõtjude hindamine ning detailplaneeringu koostamine toimuvad paralleelselt ja algatatud keskkonnamõtjude hindamine sisaldab planeeritavate tegevuste hindamist.

Keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt tuleb strateegilise planeerimisdokumendi koostamise korraldajal, detailplaneeringu kontekstis Torma Vallavolikogul, otsustada planeeringu suhtes keskkonnamõtju strateegilise hindamise algatamine.

Eeltoodust tulenevalt küsime Teie seisukohta planeeringule keskkonnamõtju strateegilise hindamise algatamise suhtes.

Lugupidamisega

Riina Kull
Vallavanem

Lisa: Detailplaneeringu algatamise otsus ja lähtetülesanne, 3-l lehel

13.5 Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni seiskoht KSH algatamise kohta

KESKKONNAAMET

Torma Vallavalitsus
Kooli tee 25; Torma
48502 JÕGEVAMAA

Teie: 10.03.2009 nr 7-2/441

Meie: 17.03.2009 nr JT 6-8/4500 -L

KSH algatamise seisukoht

Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon on läbi vaadanud seisukoha küsimise materjalid ja esitan järgmised seisukohad:

1. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 6 lg 1 p 23 kohaselt on tegu olulise keskkonnamõjuga tegevusega, millele on vajalik läbi viia keskkonnamõju hindamine.
2. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 11 lg 6 alusel võib jätta KMH algatamata, kui seda on tehtud keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus. Punkti eesmärk on vältida kordset hindamist ning tagada menetluste efektiivsus ning aja ja ressursi kokkuhoid. Eelnevast põhimõttest tulenevalt võiks planeeringu KSH agatamata jätta, kui kompleksloa menetluse käigus koostatav KMH annab otsustajale piisavalt teavet planeeringu kehtestamise otsuse langetamiseks.
3. KSH ei oma antud juhul olulist sisulist vajadust, kuna antud planeeringumenetluse käigus ei saa muuta jäätmeäitluse põhimõttelisi lahendusi (põletamine vmt). Samuti ei ole oluliselt võimalik kaaluda ka alternatiivseid asukohti, kuna KSH saaks piirduda eelkõige planeeringualaga. KSH tulemusel sätestatavad seiretingimused on oluliselt nõrgema kohustusliku jõuga, kui KMH tulemusel sätestatavad keskkonnanõuded.
4. Kui otsustaja loeb KMH käigus saadava teabe piisavaks ja otsustab mitte algatada KSH-d, siis tuleb silmas pidada, et detailplaneeringut ei saaks kehtestada enne KMH aruande heakskiitmist ja keskkonnanõuete määramist punktis 2 toodud põhjusel.

Lugupidamisega

Rainis Uiga
Jõgeva-Tartu regiooni
juhataja kt

Ivo Ojamäe 730 2252

Torma Vallavalitsus
KANTSELI
Saadud 20.03.09
Nr. 441

Narva mnt 7A
15172 Tallinn
tel: 6 272 193

13.6 Keskkonnaameti otsus KMH aruande heakskiitmise kohta

KESKKONNAAMET
Jõgeva-Tartu regioon

Keskkonnaamet
Narva mnt 7A, 15172 Tallinn, registrikood 70008658
Tel 627 2193, faks 627 2182, info@keskkonnaamet.ee
www.keskkonnaamet.ee

OÜ RealEnviron
Kurekella 4
Tõrvandi alevik; Ülenurme vald
61707 TARTUMAA

Teie: 28.08.2009

Meie: 4.07.2009.a nr JT 6-7/23013-4

OÜ Amestop
Jõgeva mnt 10
Torma alevik
48502 JÕGEVAMAA

Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse keskkonnamõju hindamise aruande heakskiitmine

Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon tutvus Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse keskkonnamõju hindamise (KMH) aruandega (koostaja OÜ RealEnviron), avaliku arutelu protokolliga ja avalikustamise muude materjalidega.

Vastavalt Keskkonnaministeeriumi Keskkonnateenistuste, Riikliku Looduskaitsekeskuse ja Kiirguskeskuse Keskkonnaametiks ühendamise seaduse Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse § 33 lg-le 13 viib haldusorgani pädevuse muutmisel pooleliolevad menetlused lõpule ja teeb asjaga seotud toimingud nimetatud seaduse alusel vastavat pädevust omav haldusorgan. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhitmissüsteemi seaduse (KeHJS) § 10 lg 2 kohaselt on kavandatava projekti KMH järelevalvaja Keskkonnaamet (enne 01.02.2009 oli järelevalvaja Jõgevamaa keskkonnateenistus).

Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse KMH algatati 16.10.2008. Arvestades haldusmenetluse seaduse § 5 lg 5 lähtuti KMH menetluse läbiviimisel enne 1.02.2009 kehtinud KeHJS redaktsioonist.

KeHJS § 10 lg 2, lg 3 p 4-6, § 20, § 22 lg 2-3 ning lg 7-8 alusel kiidame Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse KMH aruande heaks ning esitame järgmised keskkonnanõuded:

- 1) Kompleksloaga seatas seireprogrammis tuleb arvestada peatükis 9 toodud soovitusetega.

Jõgevamaa
Aia 2, 48306 Jõgeva
Tel 776 2410, faks 776 2411
jogeva@keskkonnaamet.ee

Tartumaa
Aleksandri 14, 51004 Tartu
Tel 730 2240, faks 730 2241
tartu@keskkonnaamet.ee

- 2) Objektide edasises projekteerimises ja arendamises arvestada KMH aruandes antud soovitude ja leevendavate meetmetega (3 ladestusala põhjakonstruktsioon, prügilagaasi kogumissüsteem jne).

Heakskiidetud KMH aruandega saab tutvuda tööpäevadel Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni Tartu kontoris aadressil Aleksandri 14, 51004 Tartu, kontaktisik on Ivo Ojamäe, tel 730 2252; tartu@keskkonnaamet.ee.

Keskkonnaamet peab KeHJS § 19 lg 1 ning § 23 alusel teatama KMH aruande heakskiitmisest väljaandes Ametlikud Teadaanded ning kirjalikult menetlusosalistele. Eelnimetatud seaduse § 19 lg 1 ja § 23 alusel tuleb arendajal väljaandes Ametlikud Teadaanded aruande heakskiitmisest teatamise eest tasuda riigilõiv 100 krooni. Riigilõivu on võimalik maksta Rahandusministeeriumi kontole SEB Panka (arveldusarve nr 10220034796011; viitenumber 2900078680) või Swedbank'as (arveldusarve nr 221023778606; viitenumber 2900078680). Riigilõivu tasumisel tuleb maksekorraldusel kindlasti märkida selgituse lahtrisse esimesena teate ID number, mis on **XXXXX**.

Otsuse põhjendused:

I. Õiguslik alus ja pädevus

KMH aruande heakskiitmise või heakskiitmata jätmise üle otsustamiseks peab Keskkonnaamet KMH järelevalvajana hindama aruande sisu ja KMH menetluse vastavust seadusest tulenevatele nõuetele. Anda tuleb üldine hinnang KMH aruande kvaliteedile ja menetluse õiguspärasusele.

Otsus Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse KMH aruande heakskiitmise ja keskkonnanõuete määramise üle on tehtud KeHJS § 10 lg 2, lg 3 p-de 4-6, § 20, § 22 lg-te 2-3 ning lg-te 7-8 alusel.

II. Menetluse senine käik

Jõgevamaa keskkonnateenistus algatas projekti KMH 17.10.2008 korraldusega nr 2314. Keskkonnamõju hindamine on algatatud lähtudes keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lg 1, § 6 lg 1 p 23 ja 35, § 11 lg 2 ja 3.

Kavandatava tegevuse eesmärk on seadusandluse nõuetele vastava jäätmete taaskasutamist ning ladestamist võimaldava prügila arendamine. Kavandatava tegevuse käigus planeeritakse suurendada taaskasutatavate pakendijäätmete käitluskogust, välja ehitada nõuetekohane nõrgvee puhastussüsteem, välja ehitada nõuetekohane prügilagaasi kogumise- ja käitlussüsteem, välja ehitada kolmas jäätmete ladestusala, sulgeda esimene ladestusala, laiendada prügilaterritooriumit, parandada ning laiendada prügila seirevõrgustikku. Keskkonnamõju hindamise eesmärgiks on hinnata piirkonna keskkonnaseisundit, prognoosida planeeritava tegevusega kaasnevaid keskkonnamõjusid, määratleda ja hinnata planeeritava tegevuse reaalseid alternatiive ning tuua välja planeeritava tegevuse leevendavad meetmed ning seireprogramm.

Jõgevamaa keskkonnateenistus kiitis Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse KMH programmi heaks 29.01.2009 nr 33-11-3/4847-2.

OÜ RealEnviron esitas KMH aruande Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile heakskiitmiseks 28.08.2009.

III. KMH aruande avalikustamine

KMH aruande avalikustamisest teatamine:

KMH aruanne esitati Keskkonnaametile avalikustamiseks 31.07.2009.

Vastavalt KeHJS § 16 lg 2 ja 3 ning § 21 tuleb aruande avalikustamisest teatada 14 päeva jooksul aruande saamisest arvates vähemalt väljaandes Ametlikud Teadaanded, ajalehes(-tedes) ning kirjalikult ametkonnale ja kohalikele elanikele.

Torma prügila keskkonnakompleksloa taotluse KMH aruande avalikustamise teade ilmus 31.07.2009 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning 06.08.2009 ajalehes Vooremaa. Kirjalik teade saadeti 06.08.2009 järgmistele asutustele ja naaberkinnistute omanikele: RMK Jõgevamaa metskond, Jõgeva Maaparandusbüroo, Torma Vallavalitsus, Jõgeva Maavalitsus, Eesti Keskkonnanäihenduste Koda ja Keskkonnainspeksiooni Lõuna regiooni Jõgevamaa büroo.

KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu:

KeHJS § 16 lg 1 ning § 21 kohaselt korraldatakse KMH aruande avalik väljapanek ja avalik arutelu. Seaduse § 16 lg 5 ja § 21 alusel on igaühel õigus aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal tutvuda aruande ning muude asjakohaste dokumentidega, esitada aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid. KeHJS § 16 lg 6 ja § 21 kohaselt avalikustab otsustaja KMH aruande muu hulgas oma veebilehel, tagades avalikkusele programmiga tutvumise võimaluse vähemalt kuni aruande kohta ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitamise tähtaja lõpuni. Haldusmenetluse seaduse § 49 lg 2 kohaselt määrab haldusorgan ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Kui menetluse algatamisest teatatakse pärast väljapaneku algust, ei või tähtaeg olla lühem kui kaks nädalat teatamisest arvates.

KMH aruande avalik väljapanek kestis 03.08 – 19.08.2009. Viimane teade ilmus 06.08.2009 millest avaliku aruteluni jäi samuti nõutud ajavahemik vastab avaliku väljapaneku periood seaduses nõutule. Aruandega sai tutvuda Keskkonnaameti veebilehel, samuti paberikandjal Keskkonnaameti Tartu kontoris, mistõttu oli täidetud KeHJS § 16 lg 6 ja § 21 eesmärk. Aruandega tutvumise võimalustest anti ülevaade KMH aruande avalikustamise teates. Avaliku väljapaneku ning arutelu teated olid lisaks üleval Torma vallamaja sissepääsu kõrval ja Torma prügila teatetahvilil avaliku väljapaneku ajal.

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi aruande kohta oli võimalik esitada avaliku väljapaneku jooksul Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioonile.

KMH avalik arutelu toimus 19.08.2009 algusega kl 11.00 Torma vallas. Arutelu protokoll ning osalejate nimekiri on esitatud aruande lisas 13.8

KMH aruande kohta esitatud ettepanekud, vastuväited ja küsimused ning nendega arvestamine:

Avaliku väljapaneku jooksul laekus arvamus hr Aadu Võsult. Arvamus puudutab eelkõige Torma prügila 2 ladestusjärgu konstruktsiooni. Esitatud arvamusele vastas ekspert e-kirjaga koheselt ning selgitas, et 2 ladestusjärg ei ole käimasoleva KMH teema, kuid arvestab sellega 3 ladestusjärgu konstruktsiooni hindamises. Vastuse peale saatis Aadu Võsu uue e-maili, kus selgitab oma seisukoha esitamist ning teeb ettepaneku Torma prügilas jäätmete ladestamise lõpetamiseks ning esitab Eesti jäätmekäitluse arengute kohta omapoolse seisukoha. Ekspert vastas sellele e-kirjaga ning põhjendas oma seisukohti, et teise ladestusjärgu temaatikat ei saa käesolevas KMH-s täies mahus arvestada, kuna tegu on juba valmisrajatud objektiga ning selle mõju saab hinnata seire käigus, millega on aruandes arvestatud. Samuti tegi ekspert ettepaneku teema lõpetada, kuna see ei puuduta käesolevat KMH-d. Seejärel saatis Aadu Võsu uue e-kirja, kus nõustus teema lõpetamisega. Samas juhtis tähelepanu kavandatava ladestusjärgu põhjakonstruktsioonis purustatud rehvide kasutamisele. Seejärel saatis Aadu Võsu veelkordse e-maili, kus esitas 6 alternatiivi Torma prügila arendamiseks lähtudes keskkonnamõjude 2 ladestusjärgu põhjakonstruktsioonist. Nendele e-kirjadele ekspert eraldi ei vastanud, kuid saatis 07.09.2009 avaliku arutelu protokoll, milles nimetatud temaatikat on kajastatud. Samuti palus ekspert kommenteerida teemat 2 ladestusjärgu projekteerijal AS Sweco Projektil, millele projekteerija vastas ja selgitas tehtud valikuid. Vastus on aruandele lisatud. Seisukoha esitaja seisukohtadega on aruande täiendamisel arvestatud niipalju, kui see antud KMH käigus on asjakohane ning arvestamata jätmist on põhjendatud. Avaliku arutelu ajal aruande täiendamiseks sisulisi ettepanekuid ega vastuväiteid ei esitatud. Arutelul arutati projektiga ning prügila arendamisega seotud küsimusi. Järelevalvaja on seisukohal, et avalikustamisel on järgitud seaduse nõudeid ning keskkonnamõju hindamise tavadid.

Aruande avalikustamisega seotud materjalid on esitatud aruande lisas 13.6.

IV. KMH aruande vastavus kehtestatud nõuetele

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindas ja KMH aruande koostas OÜ RealEnviron ekspert Jargo Jürgens (KMH0114).

KMH aruande sisu määrab KeHJS § 20. Järgnevalt analüüsime esitatud KMH aruande vastavust kehtestatud nõuetele.

Kavandatavat tegevust on kirjeldatud peatükis 4 ning tegevuse eesmärgi on kirjeldatud aruande peatükis 3.2. Aruande peatükk 2 käsitleb KeHJS § 20 lg 1 p 3 kohast kavandatava

tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldust.

KeHJS § 20 lg 1 p 2 kohane alternatiivsete võimaluste kirjeldus on antud aruande peatükis 5. Programmi kohasest nõrgvee puhastamise alternatiivide hindamisest loobuti, kuna hindamise käigus selgus, et osad programmis väljapakutud tehnoloogiad ei taga eesmärgi saavutamist ning nõutavat tulemust. Aruandes on esitatud eksperdipoolne soovitus ja põhjendus nõuetekohaseks nõrgvee käitlemiseks. Alternatiivide võrdlus on esitatud biolagunevate jäätmete käitlemisele, kus lõplikuks eelistuseks kujunes kottkompostimine.

KeHJS § 20 lg 1 p-d 4-7 kohustavad KMH aruandes hindama kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega eeldatavalt kaasnevaid tagajärgi ja mõju. Samuti tuleb KeHJS § 20 lg 1 p 9 kohaselt anda aruandes alternatiivide paremusjärjestus. Kõnealune osa on esitatud aruande peatükis 5.

KeHJS § 20 lg 1 p 10 kohustab esitama ülevaate keskkonnamõju hindamise, avalikkuse kaasamise ning piiriülese keskkonnamõju hindamise korral konsultatsioonide tulemuste kohta. Avalikkuse kaasamist ja KMH protsessi on kajastatud peatükis 10. Piiriülest keskkonnamõju antud projektil ei tuvastatud.

KeHJS § 20 lg 1 p 11 kohaselt käsitletakse vajaduse korral raskusi, mis ilmnesid keskkonnamõju hindamisel ja aruande koostamisel. Nimetatud temaatika on käsitlemist leidnud peatükis 11.

KeHJS § 20 lg 1 p 12 kohaselt esitab käesoleva lõike punktides 1–11 nimetatud teabe kokkuvõtte, mis on aruandes esitatud.

KeHJS § 20 lg 1 p 13 esitab aruandes teabe keskkonnamõju hindamisel kasutatud allikate kohta. Aruandes kasutatud allikate loetelu on esitatud peatükis 12.

KeHJS § 20 lg 1 p 14 kohaselt käsitleb aruande kohta esitatud ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi, mille koopiad lisatakse aruandele, ning esitatakse ettepanekute, vastuväidete ja küsimuste esitajatele saadetud kirjade koopiad, milles selgitatakse aruande kohta esitatud ettepanekute ning vastuväidete arvestamist, põhjendatakse arvestamata jätmist ning vastatakse küsimustele. Laekunud küsimused ja ettepanekud on lisatud aruandele lisas 13.7. Aruandes ei ole toodud eraldi peatükina välja esitatud ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist, kuid sisuliselt on vastused antud lisas ning peatükis 10.

KeHJS § 20 lg 1 p 15 käsitleb aruande avaliku arutelu protokolli, mille koopia lisatakse aruandele. Avalikku arutelu on käsitletud põgusalt peatükis 10.

KeHJS § 20 lg 1 p 16 käsitleb kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste ala skeemi ja kaarti, mis lisatakse aruandele. Aruandes on esitatud ala asukoha, lähedaste kitsendusi põhjustavate objektide, seirepunktide ning teisi asjakohaseid kaarte, mis abistavad aruande sisu mõistmist ning on asjakohased.

KeHJS § 20 lg 1 p 17 käsitleb vajaduse korral muid lisasid. Muude lisadena on esitatud KMH menetluse otsused ja avalikustamise materjalid.

KMH aruanne tugineb muuhulgas aruandele lisatud töödele: eri saasteainete hajumiskaardid ning vee seireanalüüsid.

KMH aruandes on toodud KeHJS § 20 lg 1 p 12 kohane hindamistulemuste kokkuvõte. KMH aruanne sisaldab aruande avaliku arutelu protokollid ning muid avalikustamisega seotud materjale. KMH aruanne ja menetlus vastavad seaduses toodud nõuetele.

KeHJS § 22 lg 2 ja lg 7-8 seavad järelevalvajale kohustuse määrata KMH aruande heakskiitmisel keskkonnanõuded. Keskkonnanõuded on nimetatud käesoleva kirja lk 2, mille seadmisel on lähtutud KMH tulemustest.

Lugupidamisega

Raimis Uiga
Juhataja kt

Ivo Ojamäe 730 2252
ivo.ojamae@keskkonnaamet.ee

14 JOONISED

14.1 DP-1 Asendiplaan

14.2 DP-2 Tugijoonis

14.3 DP-4 Põhijoonis